

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet ♦ joulukuu ♦ decembro ♦ 6/2005

La julavinjo estas Varpu Karo, helpanto Anna Ritamäki. – Artikoleto pri julfesto de EST sur p. 20.

Rakonto de Annansilmä-simbolo, p. 4

Haastattelussa Pekka Kivioja, s. 8

Vintraĵ Tagoj, p. 13 ♦ Esperantoa ilman hattuĵa? s. 27

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet

ISSN: 0787-8206

Kielipoliittinen aikakauslehti. Suomen Esperantoliitto ry:n äänenkannattaja.

Språkpolitisk tidskrift. Organ för Finlands Esperantoförbund.

Lingvopolitika periodaĵo. Organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Perustettu/Grundad/Fondita 1918. Esperantolehti ekde/från 1989 lähtien.

Esperanta Finnlando 1918-23, 1948-53, 1959-1987.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Utkommer sex gånger i året. Aperas sesfoje jare.

Toimitusryhmä/Redaktionsgrupp/Redakta grupo: ✉ eaflehti@esperanto.fi

Päätoimittaja/Chefredaktör/Ĉefredaktoro: *Mikko Mäkitalo*

Vanha Hämeentie 41 as. 9, 20540 Turku. ☎ (02) 2373 848 ✉ ef_redakto@surfeu.fi

Taitto/Layout/Enpaĝigo: *Ilkka Santtila*

Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki. ☎ (09) 587 6738 ✉ ilkka.santtila@welho.com

Vastaava toimittaja/Ansvarig redaktör/Respondeca redaktoro: *Anna Ritamäki*

Tilauhinta/Prenumerationspris/Abonprezo: 18 e/vuosi/år/jaro;

Jäsenille/ För medlemmar/ Por membroj: 12 e.

Tilaukset, osoitteenmuutokset/Abonoj, adresŝanĝoj:

Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ☎ (09) 715 538 ✉ eaf@esperanto.fi

Prenumerationer, adressförändringar: EAF, Broholmogatan 15 C 65, 00530 Helsingfors.

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Julkaisija/utgivare/eldonanto: Suomen Esperantoliitto ry – Esperanto-Asocio de Finnlando.

Painosmäärä/Eldonkvanto: 400

Esperanto-Asocio de Finnlando ♦ Suomen Esperantoliitto ry

Fondita/Perustettu/Grundad: 1907

Prezidanto/Puheenjohtaja/Ordförande: *Anna Ritamäki*

Brokärrvägen 89, 25700 Kimito. ☎ (02) 423 146 ✉ (02) 423 246 ✉ eafprezidanto@esperanto.fi

Vicprezidanto/Varapuheenjohtaja/Vice ordförande: *Päivi Saarinen*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ paivi.saarinen@iki.fi

Sekretario/Sihtööri/Sekreterare: *Tiina Oittinen*

Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ (02) 230 5319 ✉ eafsekretario@esperanto.fi

Aliaj estraranoj / Hallituksen muut jäsenet / Övriga styrelsemedlemmar:

tuomo.grundstrom

Tuomo Grundström, Anundilankatu 3, 26100 Rauma. ☎ (050) 5180 590, (02) 822 7779 ✉ @lailanet.fi

Taneli Huuskonen, Lapinlahdenkatu 23 A 7, 00180 Helsinki. ☎ (09) 694 0964 ✉ taneli.huuskonen@netsonic.fi

Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (050) 327 8528 ✉ markku.saastamoinen@jippii.fi

Auli Vihermä, Riisikuja 11 G, 90460 Oulunsalo. ☎ (08) 554 5587 ✉ auli.viherma@pp.inet.fi

Vicestraranoj/Varajäsenet/Suppleanter:

Timo Pirinen, Rinnetie 11-13 D 32, 06650 Hamari. ☎ (040) 592 1756 ✉ timo.pirinen@gmail.com

Raita Pyhälä, Jykyrintie 3, 69440 Lestijärvi. ☎ (06) 863 7351 ✉ saliko@kase.fi

Eero Rinta-Karjanmaa, Poppelikatu 11-13 A 24, 15520 Lahti. ☎ (03) 783 4448

Kasisto/Rahastonhoitaja/Kassör: *Anna-Liisa Heikkinen*

Asiakkaankatu 2 G, 00930 Helsinki. ☎ (09) 343 1449 ✉ eafkasisto@esperanto.fi

Pankkitili/Bankkonto (EAF): Sampo 800017-230825.

Peranto de UEA / Maksut UEA:lle / Betalningar till UEA:

Sampo 800020-5995369 (UEA/EAF Päivi Saarinen)

Adreso ĉe la EAF-oficejo. / Käytä Suomen Esperantoliiton toimiston osoitetta.

Officejo/Toimisto/Kontor: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, avoinna tiistaisin klo 17-19.

☎ (09) 715 538 (puh.vastaaja/respondilo). Malfermita: marde 17-19-a horo.

Internet: <http://www.esperanto.fi>

Temaj tagoj – instigo al informado

Kiam vi legas tion ĉi ĵus pasis la 15a de decembro, la Zamenhoftago, ankaŭ konata kiel la tago de la Esperantolibro aŭ simple la Esperantotago. La naskiĝdatreveno de Zamenhof estas festotago de nia lingvo komparebla al la flagotagoj en nia kalendaro. La tradicio estas forta. La tago estas konata kaj vaste festata inter esperantistoj. Tio videblas ankaŭ en formo de festoj en niaj kluboj. En Turkio ĝi ekzemple inspiris okazigon de literatura kvizo.

La lasta plena semajno de februaro estas festata en la Esperantomovado kiel la Semajno de Internacia Amikeco (SIA). Edvige Ackermann, komisiito de UEA pri SIA informas ke svedo Erik Carlén anoncis la ideon pri la starigo de ĉiujara Semajno de Internacia Amikeco, kiu fariĝis tutmonda tradicio. La tiama vicprezidanto de UEA formulis sian ideon per la devizo: Interkompreniĝo + Amikiĝo = Esperanto:

“Ni ekbruligu la flamon de Amikeco trans limoj. Ĝia lumo signifas justecon, fratecon, pacon inter homoj kaj popoloj. Por ke tiu flamo povu lumi pli klare en la mondo, ni laboras por la disvastigo de la neŭtrala internacia lingvo, Esperanto. En la servo de la nobla tuthomara kulturo ĝi vivu, floru kaj eligu la lumon de amikeco trans limoj”.

Samsemajne festas ankaŭ aliaj. La 21an de februaro Unesko deklaris tago de la patrina lingvo. La sama tago estas la internacia tago de la ĉiĉeronoj. La 22a de februaro, la naskiĝtago de la fondinto de skoltismo Baden-Powell, estas festata kiel la Interpenza tago.

Alia festebla tago estas la 26a de julio, la naskiĝtago de Esperanto. En tiu tago (14a de julio laŭ la malnova rusa kalendaro) en 1887 la cenzuro en Varsovio subskribis la duan permeson pri la unua libro. Tiam la libro jam estis presita kaj oni rajtis disvastigi ĝin. “La periodo de la jaro estas aparte favora por lanĉi gazetarajn komunikojn – ja multaj homoj kaj institucioj ferias kaj la ĵurnalistoj kutimas dankeme akcepti tekstojn. Kutime eblas atentigi pri la UK similperiodo”, skribis Marko Naoki Lins en retmesaĝo aprile, kiam li ankoraŭ okupiĝis pri informado por Eŭropa Esperanto-Unio kaj UEA. Li konsilas montri rilaton inter laboro kaj efiko, ekzemple okazigon de publika prelego; pri tio la gazetoj kutime pretas informi jam antaŭe laŭ la stilo “Esperanto festas sian naskiĝtagon”.

La 26an de septembro estas Eŭropa lingvotago, deklarita de Konsilio de Eŭropo kaj Eŭropa Unio. Krome la unua sabato de oktobro estis lanĉita kiel Ago-Tago en kiu esperantistoj laŭ la lokaj eblecoj faru informajn agadojn pri Esperanto.

La estraro de EAF kelkfoje diskutis kiel eluzi la eblecojn kiujn ofertas la temaj tagoj. Ni konstatis ke plej gravas bona planado, sufiĉe frua atento. Klaran informan planon ni ankoraŭ ne havas, sed ni estas sur la ĝusta vojo. Per tiuj ĉi pensoj mi volas instigi vin ĉiujn pripensi ĉu aŭ kiel vi volas kaj povas atenti temajn tagojn.

Anna Ritamäki

Flora simbolo de la finna blindul-organizo

Post esperantokongresoj en Vilno la gaja japana delegacio konatiĝis kun la servoj de la blindulcentro Iris en Helsinki. En Iris troviĝas i.a. vendejo, kiu vendas produktojn faritaj de blinduloj. Tiuj varoj portas markon de ruĝflava floro. Japanaj gastoj rimarkis tiun simbolon kaj aŭdis la nomon de floro. En la finna ĝi nomiĝas "annansilmä" (Begonia x cheimantha J.G.C. Web). Floristoj konas ankaŭ nomon kristnaska begonia. Ĉi tiu simbolo estas ankaŭ signo de la finna blindul-organizo.

La finna nomo annansilmä efektive havas du signifojn: "okulo de Anna" kaj "mi donas/donacas okulon/vidkapablon". Anna estas averaĝe la plej populara malnova virina nomo en Finnlando kaj ankaŭ en multaj aliaj landoj. Kiel nomo de sanktulo ĝia origino estas la hebrea nomo Hannah "graco, korfavoro". Krome ekzistas multegaj variantoj, ekz. Anne, Anneli, Annika, angle Ann, Nanny, Nancy, hispane Anita, slavdevena Anja ktp.

Kial ĝi fariĝis simbolo de blindul-organizo?

Post hejmvoyaĝo el Japanio venis peto de pliaj sciigoj pri la flora simbolo. Helpe de Arvo Karvinen mi ricevis artikolon pri la kreinto de flora simbolo publikigita en 1996. Ĉar mi pensas, ke ankaŭ legantoj de Esperanta Finnlando eble interesiĝas pri la fonto kaj signifo de flora simbolo, jen la traduko de intervjuo.

"Annansilmä-simbolo fariĝis simbolo de vidhandikapajo. Ĝi aperas en la signo de la finna federacio de vidhandikapitoj. En produktoj faritaj de vidhandikapitoj la simbolo garantias, ke la produkto efektive estas manlaboro de blindulo. Annansilmä-simbolon faris en la jaro 1976 s-ro Terho Ovaska, poste konata kiel karikaturredegnisto de la gazeto Helsingin Sanomat (la

plej granda gazeto en Finnlando kaj en Eŭropo). Kial li faris ĝin?

– Ekde infaneco mi desegnis ĉion eblan, li rakontas. Laŭnature mi faris la afiŝojn de teatraĵoj de mia hejmvilaĝo kaj planis la ringon por la klaso. Tamen mi sciis, ke oni ne vivtenas sin pere de desegnado kaj post la lernejo mi trapasis ekzamenon en vendista instituto. Post la ekzameno mi laboris kiel ĉefo de reklamado en du firmaoj, kaj en oficejo de reklamado. En la oficejo de reklamado mi renkontis s-ron Arvo Karvinen, la ĝeneralan sekretarion de la federacio de blinduloj (nuntempa federacio de vidhandikapitoj).

Humana tasko al reklamisto

La federacio de blinduloj planis grandan kampanjon por kolekti monon al nova rekapabligna sekcio. Por ricevi profesian helpon en la planado de kampanjo ili turnis sin al la reklama oficejo.

En la federacio oni pensis, ke la kerno de kampanjo estu vendado de butono. Terho Ovaska ricevis modelon.

– Ĝi estis unu malgranda flava butono kun nigraj brajlaj signoj. Tio fakte estis punktskribo, sed kion ĝi signifis, mi ne scias.

– Mi rigardis butonon. Laŭ mia opinio ĝi estis tro forta signo kaj ne ege alloga. Do, tamen oni intencis vendi centojn da miloj de ili, pripensis Ovaska.

Oni donis al Terho Ovaska liberajn manojn por plani la kampanjon. Li rakontas, ke li travivis multajn sentojn.

– Mi malmulte konis la mondon de vidhandikapitoj kaj sentis ioman timemon. Mi mem havas unu kronikan malsanon, kiu bone restas en brido pere de medikamentoj, kaj mi pripensis kiaspecan butonon mi mem volus havi por rakonti pri mia malsano.

Memfiguro de la karikaturisto Terho Ovaska kun la Annansilmä-simbolo, kiun li desegnigis en 1976.

– La tasko estis delikata kaj tial ankaŭ ege defia kaj inspira, Ovaska diras. – Tio estas tute alia ol planado de reklamo de ŝampuo.

El bildlibro de floroj al simbolo de kampanjo

Ovaska pripensis pri vendebleco de butono. La butonon kun brajlajo li forlasis. La butono devus esti bela, prefere ornamaĵo.

– Mi multege pripensis kaj finfine venis ideo: ĝi devus esti unu floro kaj tial mi iris al biblioteko kaj foliumis bildlibrojn pri floroj.

Kiam aperis la bildo de annansilmä, travivaĵo kaptis lin: la nomo kaj la formo estas taŭgaj.

– Samtempe al la kapo venis la ideo de la tuta kampanjo: ”Kiam mi aĉetas butonon, mi donacas okulojn/vidkapablon”, Ovaska memoras.

Okuloj al blindulo?

En la federacio de blinduloj oni kontraŭstaris la ideon de annansilmä: ĉu ne estas kuraĝa paroli pri donaco de okuloj, ĉar la kolektanto estas blindul-organizo?

Al la ĝenerala sekretario Arvo Karvinen, mem blinda, la ideo tamen plaĉis kaj li forte subtenis

ĝin. Finfine Ovaska ricevis rajton konstrui kampanjon sur la bazo de Annansilmä-simbolo. Krom la butono li planis ankaŭ la tutan alian kampanjomaterialon.

– La butono fariĝis pli granda ol la brajla butono. Sur nigra fundo estis ruĝa floro (floro annansilmä) kun flavaj stamenoj. La koloroj alvenis rekte el la naturo.

La kampanjo komenciĝis la aprilan trompan tagon (1.4.) en la jaro 1976. Lernantoj vendis tiel multe da butonoj, ke oni kolektis 6 tiamajn milionojn finnajn markojn (538 000 eŭroj). La mono estis bona komenco por la rekapabla sekcio de la blindul-organizo.

– El la Annansilmä-butono ŝajnis stariĝi vera butonmanio, ridetas Terho Ovaska. La butono estis produktata en Britio, sed post la kampanjo oni komencis produkti butonojn ankaŭ en Finnlando kaj surstrate ili fariĝis pli videblaj.

Karikaturdesegnisto devas ĉiutage renovigi sin

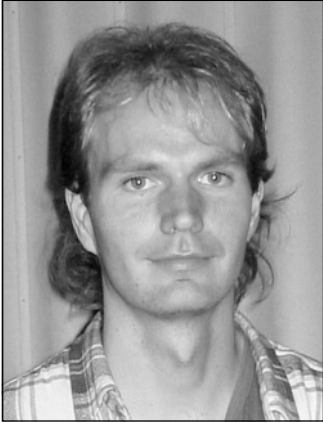
La kunlaboro de Terho Ovaska kun la federacio de blinduloj daŭris ankoraŭ longe pli poste kiam li fariĝis ‘freelancer’ por realigi revon de desegni karikaturojn plentempe.

– Post kelka tempo de libera laboristo oni dungis min ĉe gazeto Uusi Suomi kaj Iltalehti por desegni. En aŭtuno 1991, nur du monatoj antaŭ ol gazeto Uusi Suomi finis, oni petis min kiel posteulon de Kari Suomalainen (fama karikatur-desegnisto) ĉe Helsingin Sanomat.

Terho Ovaska rakontas, ke la laboro de karikaturisto estas peniga. Ĉiutage oni devus krei novan ideon kaj ankaŭ vesti ĝin kiel trafan desegnaĵon. Estas temporaba sekvi diversajn publikajn informfontojn por daŭre esti sur la nervaro de tempo kaj kompreni aktualajn aferojn.

– Do, ĝi nomiĝas nur Terho, ridetas Ovaska pri la malgranda filozofo-aspekta figuro, kiu de tempo al tempo komentas aferojn en liaj desegnaĵoj kaj en la aldona desegnaĵo en la artikolo portas annansilmä-floron en la mano.

– Li estas mia *alter ego*, tiu kaŝe staranta, pli ▷

Kansainväliset Nobel-palkinnot kansainvälisen kielen käyttäjille

Nobel-palkintojen tämänvuotiset saajat on äskettäin julkistettu. Lääketieteen palkinnon saavat kaksi australialaista vatsatautien tutkijaa. Fysiikasta palkitaan kaksi yhdysvaltalaisista ja yksi saksalainen optisen tekniikan alan keksinnöistä. Kemian palkinto jakautuu kahden yhdysvaltalaisen ja yhden ranskalaisen kesken.

Rauhanpalkinto annetaan kansainväliselle atomienergiajärjestölle ja sen egyptiläiselle johtajalle ja kirjallisuuspalkinto brittiläiselle näytelmäkirjailijalle. Taloustieteen palkinto (joka muuten ei ole varsinaisesti Nobel-palkinto, sillä sitä ei ole perustettu Alfred Nobelin testamentista, vaan se on Ruotsin valtionpankin palkinto, joka vain on nimetty Nobelin mukaan) jaetaan yhdysvaltalaisen ja israelilais-yhdysvaltalaisen kesken.

Viime vuosikymmeninä Nobelin palkinnoissa on saatu tottua siihen, että suurin osa palkinnon saajista on Yhdysvalloista. Tämän vuoden palkinnot jakautuvat suorastaan poikkeuksellisen tasapuolisesti eri maihin, kun ”vain” puolet palkituista on yhdysvaltalaisia.

Kirjallisuuden ja rauhan palkintoja on jaettu melko tasapuolisesti eri maitten ja kielialueitten edustajille. Tosin kirjallisuuspalkinto vuodesta 1980 lähtien on jo kahdeksan kertaa mennyt englanninkieliseen maahan. Samaan aikaan muista suurimmista kielialueista kiinalainen on saanut kirjallisuus-Nobelin kerran, espanjankielisen maan asukas kaksi kertaa ja arabi kerran. Taloustieteen palkinto näyttää menevän melkein joka vuosi amerikkalaiselle.

Myös fysiikan, kemian ja lääketieteen palkinnot ovat viime vuosikymmeninä painottuneet

voimakkaasti Yhdysvaltoihin. Vuodesta 1980 lähtien on palkittu yhteensä 174 tutkijaa, joista 104 on ollut yhdysvaltalaisia. Muitakin maita vertailtaessa englanninkieliset maat näyttävät olevan vahvoilla: toiseksi eniten tie-de-Nobeleita vuodesta 1980 lähtien on tosin saanut Saksa 14 kappaletta, mutta heti perässään Iso-Britannia 13, kun taas Japaniin on irronnut vain 6, Ranskaan 6, Venäjälle 3 ja Italiaan 2 kertaa. Myös Kanadan saamat 5 ja Australian 3 Nobelia ovat suurenpuoleisia määriä, jos niitä suhteuttaa muitten teollisuusmaitten joukossa väkilukuihin ja Nobel-palkintojen määrään.

Kuitenkin on mahdotonta olettaa, että Japanissa ei tehtäisi runsaasti korkeatasoista tiedettä. Japani on jo vuosikymmeniä ollut kaikenlaisessa teknologiassa maailman edistyneimpiä maita ja on esimerkiksi lähettänyt paljon avaruusluotaimia ja satelliitteja. Ihmisten keskimääräinen elinikä on Japanissa jo kauan ollut yksi maailman korkeimmista, joten tuskin lääketieteekään siellä on heikolla tasolla. Kiinakin, joka Nobelin palkintojen vuodesta 1901 alkavan historian aikana ei ole saanut yhtään fysiikan, kemian tai lääketieteen palkintoa, lähettää jo ihmisiä avaruuteen.

Nobel-palkintojen saajat päätetään Ruotsissa ja Norjassa, joten palkintojen painottumisessa englanninkielisiin maihin ei ole kysymys oman maan suosimisesta. Kysymys on tieteellisten julkaisujen kielikäytännöistä. Nykyään suomalaistenkin luonnontieteilijöitten väitöskirjat julkaistaan pelkästään englanninkielisinä ja kansainvälisten konferenssien kielenä on lähes aina englanti. Yliopiston opiskelija joutuu opiskelunsa kuluessa lukemaan paljon asioita englanninkielisestä materiaalista.

Nykymaailmassa luonnontieteilijä joutuu siis väistämättä tottumaan siihen, että englantia täytyy ainakin osata lukea sujuvasti ja pystyä ymmärrettävästi kirjoittamaan. Siitä ei kuitenkaan seuraa, että eri kielialueitten luonnontieteilijät olisivat samoissa lähtökohdissa. Englanninkielisiltä alueilta on aivan ilmeisesti helpompaa päästä huipulle, mikä näkyy Nobel-palkintojen määrissä.

On tietysti järkevää, että tieteessä on käytössä yksi yhteinen kieli, jos pidetään ihanteena sitä, että tiede on avointa ja sen tuloksia on tarkoitus käyttää ihmiskunnan yhteiseksi hyväksi. Tiedemaailmalla on vielä varaa kehittyä entistä enemmänkin yhteisen kielen käytön suuntaan, sillä kaikkialla ei olla vielä yhtä pitkällä englanninkielisessä linjassa kuin meillä Pohjois-Euroopassa. Esimerkiksi ranskalaisella kielialueella on edelleen professoreja, jotka eivät puhu ainakaan kunnollista englantia.

Luontevaa on, että tieteen maailmankielen asemaan on päätenyt englantia, sillä sehän on kuitenkin teollisuusmaitten suurin kielialue. Maailman 400 miljoonaa englanninpuhujaa asuvat lähes kaikki teollisuusmaissa, kun taas muut satojen miljoonien puhujien kielet, kiina, espanja, arabia, hindi ja bengali, ovat pääosin kehitysmaissa. Englannin aseman teollisuusmaitten puhutuimpana kielenä voisi lähitulevai-

suudessa lopettaa Kiinan nousu kohti teollisuusmaitten joukkoa. Mutta vaikka kiinasta tulisi teollisuusmaissa eniten puhuttu kieli, se tuskin ainakaan pian syrjäyttäisi englantia tieteellisten julkaisujen yleiskielenä.

Maailman luonnontieteilijöistä kuitenkin selvä enemmistö on muun kielialueen kuin englannin jäseniä. Voi kysyä, onko muunkielisillä tieteilijöillä lopulta intressiä opetella käyttämään täydellistä englantia tieteellisiä julkaisuja varten, vai kehittykö englannista jonkinlainen tiedeslangi, joka käy eri maalaisten tieteilijöitten väliseen kommunikointiin, mutta ei noudatakaan arkikielenä puhutun englannin kaikkia kielioppisääntöjä. Siten varmasti säästyisi maailmassa yhteensä kielenopiskeluun tarvittavaa panostusta, sillä englanninkielisiltä olisi luultavasti pieni vaiva opetella käyttämään omaa kieltään hieman yksinkertaisempaan muotoon muunnettuna verrattuna siihen, kuinka paljon vaivaa muut säästäisivät, kun eivät joutuisi opettelemaan kaikkia englannin kielen hienouksia.

Niin voi hyvinkin tapahtua, olettaen, että maailman tiedeyhteisö ei tee todella järkevää ratkaisua ja rupea käyttämään sellaista kieltä, joka on alusta lähtien johdonmukaisesti kehitetty kansainväliseksi apukieleksi.

Mikko Mäkitalo

▷ meditantaj kaj trankvila egoo. Komprenoble mi ricevis modelon al tiu figuro de Kari Suomalainen, kies eta kolera nigrevestita viro ridigis homojn dum jardekoj pere de siaj pikeme ironiaj komentoj.

Ovaska opinias, ke Kari Suomalainen estas nepreterinda antaŭulo kaj karikaturisto, samegalaj eble ne plu estos en Finnlando.

Ankoraŭ fieraj

La nova direktoro de la federacio de blinduloj s-ro Pentti Lappalainen, kiu estis dungita por

komenci laboron ĝuste en la komenca tago de kampanjo, ege raviĝis pri la Annansilmä-simbolo. Laŭ lia influo ĝi fariĝis la simbolo de organizo, kiam la nomo de asocio estis ŝanĝita al federacio de vidhandikapitoj en la jaro 1980.

– Kiam mi vidas Annansilmä-simbolon, mi ankoraŭ ĝojas kaj sentas fieron, rakontas Terho Ovaska.

– La simbolo povus estis videbla eĉ pli publike, ĉu ne?”

Ritva Sabelli

Pekka Kivioja, esperanton opettaja

Haastattelun Pekka Kiviojaa, ensimmäistä esperanto-opettajaani, joka aloitti kirjeensä näin:

Lienee viisasta seurata apostoli Paavalin esimerkkiä ja aina kirjeen alussa esitellä itsensä. Olen Kalajoella 1931 syntynyt, Kokkolassa oppikoulun käynyt, sitten armeija ja maanmittaus-insinööriopinnot Teknillisessä korkeakoulussa. Nykyisin asun Riihimäellä.

Haastattelija: Miten itse löysit esperanton ja miten opit sitä?

PK: Alkuinnostuksen esperantoon sain v. 1970 sisareni 40-vuotispäivillä Kuopiossa, jossa isäni piti sisarelleni onnittelupuheen. Puhe käsitti Zamenhofin henkilöhistoriaa. Innostuin tästä, ja kun oli syyskuu, niin palattuani Rovaniemelle menin välittömästi esperanton alkeiskurssille työväenopistoon. Siellä oli opettajana kansakoulunopettaja Toivo Pölönen. Hän oli siitä erikoinen, että jos joku oppilas jäi pois kurssilta, niin hän katsoi sen henkilökohtaiseksi arvosteluksi ja pahoitti mielensä. Seuraavana syksynä hän jäi itse pois eikä opettajaa ollut. Lopuksi rehtori pyysi minua ohjaamaan kurssia, enkä ymmärtänyt, mihin urakkaan olin alkamassa. Kohdalleni ei sen koommin sattunut tällaista ”teho-kurssia”, jossa viikko vierähti seuraavan tunnin valmistelemissä. Oli pakko oppia esperantoa!

H: Voitko kertoa lisää isästäsi ja kongresseista.

PK: Isäni Vilho Heikki Kivioja (VHK) vihittiin papiksi 1918. Hänen kertomansa mukaan johonkin lopputenttiin piti odottaa kolme kuukautta, ennen kuin tentti järjestettiin. Tällä odotusajalla hän opiskeli esperanton kielen. Periaate, että kaikki käytettävissä oleva aika piti käyttää hyödyksi, oli mukana kaikissa hänen toimissaan läpi elämän. VHK oli pappina Kalajoella 1923-1968. Vasta eläkkeelle päästyään hän palasi esperantoharrastuksiin. Maailman-kongresseihin hän osallistui v. 1970 (Wien),

1971 (Lontoo), 1972 (Portland, USA), 1973 (Belgrad, Jugoslavia), 1974 (Hampuri), 1975 (Kööpenhamina). Itse olin mukana hänen adjutanttinaan Kööpenhaminassa ja Hampurissa.

H: Onko suvussa muita esperantisteja?

PK: Muita esperanton harrastajia ei suvussamme ole.

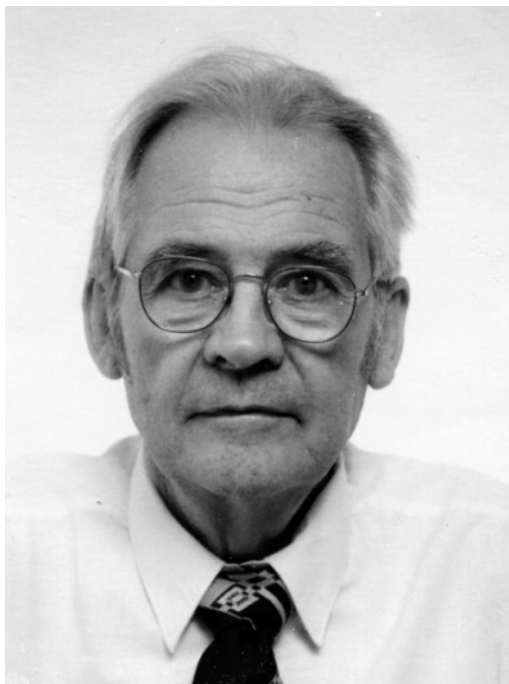
H: Missä olet opettanut esperantoa?

PK: Rovaniemellä, kuten jo sanoinkin, ja Kokkolassa (jossa kurssi kuihtui lokakuussa) ja Reisjärvellä 1989-1990. Opetus on riippunut kulloisestakin asuinpaikasta.

H: Niin, muistan tuon Reisjärven kurssin. Oppikirjamme oli Jen Nia Mondo ja pääsimme sen 2. osaan. Sinä toit meille kurssilaisille aina jotakin välipalaa, josta saimme lisäpuhtia. Kursssi oli Kansalaisopiston kurssi, opettajaa ei ollut löytyä mistään. Sinulla oli noin 100 kilometrin työmatka. Outoa oli se, että ihminen, joka kurssia oli pyytännyt, ei sinne ollenkaan ilmestynyt.

Nyt takaisin haastatteluun. Mitä hyvää olet esperanton taidostasi tai esperantomatkoistasi ja -vierailtasi saanut?

PK: Läpiajomatalla Espanjaan oli Ranskassa hämmästyttävää todeta, että hotelleissa tuli ymmärretyksi esperantolla. Vieraistani kertoisin, että kerran meille tuli japanilaissyntyinen rouva, joka oli naimisissa norjalaisen kanssa, ja mukana olivat myös rouvan vanhemmat Japanista. Naisten kimonopuvut herättivät huomiota kaupungilla kävellessämme. Kerran sitten vanha rouva pyysi päästä kampaamoon, ja se hän järjestyi. Tytär kertoi minulle esperantoksi, mitä äiti haluaa, ja minä suomeksi kampaajalle. Kun menimme hakemaan vanhaa rouvaa kampaajalta sovittuna aikana, niin siellä hän oli tyytyväisenä odottamassa.

H: *Onko esperantosta tai esperantisteista ollut harmia?*

PK: Ei vielä ainakaan.

H: *Mitä toivot Suomen Esperantoliitolta?*

PK: Voimallista E-mainontaa kaikkiin medioihin. (Heillä lienee aika ajoin pulaa aiheista?)

H: *Mikä mielestäsi on ”esperanton sisäinen idea”?*

PK: Yksi yhteinen kieli ja kullekin oma äidinkieli.

H: *Onko esperantolla osaa tulevaisuudessa?*

PK: Toivottavasti. (Valitettavasti ei vain ole keskustelukumppania nykyisellä paikkakunnallani.)

H: *Lopuksi haluan kiittää sinua, Pekka, siitä että pääsin alkuun esperanton opiskelussa. Olin ollut kiinnostunut siitä jo parikin vuotta, mutta oppikirjaa ei aluksi löytynyt eikä silloisen asuinpaikkani kirjastossa Savossa tiedetty mitään esperantosta. Silloin ei vielä internet aukonut teitä tuntemattomaan. Simulta sain harrastuksen, joka antaa minulle jatkuvasti iloa ja päänvaivaa.*

PK: Niinpä niin.

Haastatteli R. Pyhälä

La 18-a lingva Esperanto-festivalo “Aroma Jalto”

Ukrajnaj esperantistoj invitas vin viziti la plej prestiĝan kuraclokon de Ukrainio, krimean urbon – Jalton. Tie okazos la tradicia lingva E-festivalo “Aroma Jalto-2006”. Belega ekzotika naturo, altaj montoj, senlima Nigra maro, florantaj kreskaĵoj, historiaj kaj naturaj vidindaĵoj inspiras Vian animon kaj iĝos neforgesebla evento de la jaro. Krimeo ĉiam allogis multajn homojn, kiuj strebas alten. Famaj verkistoj, poetoj, pentristoj vizitis tiun ĉarman bordon de la duoninsulo por krei siajn ĉefverkojn. Venu kaj komprenu, kial Krimeo estas nepre vizitenda almenaŭ unufoje en la vivo, des pli en la gastama kaj amika Esperanto-etoso.

Tempo: 29.04-09.05.2006

Loko: Krimeo, fama kuracloko Jalto

Programo: Seminarioj por Esperanto-instruantoj; lingvaj diversgradaj kursoj; Universitato; ekskursoj, piedmarŝoj; koncertoj; KGS; ludoj...

Loĝado: en 2-litaj ĉambroj kun luksaĵoj, kontraŭ 7 EUR; en 3-litaj ĉambroj kun luksaĵoj, kontraŭ 6 EUR; en 4-litaj ĉambroj kun lavabo kaj necesejo, kontraŭ 5 EUR; en 5-litaj ĉambroj sen luksaĵoj, kontraŭ 3 EUR. Loĝado ne estas ebla sen nutrado.

Manĝado en la bazejo estas 3-foja, kontraŭ 5 EUR.

Lingva ordo. Tradicie severa. Nulaj komencantoj ne estas akceptataj. Dum la registrado ĉiu partoprenanto memstare plenigas la aliĝilon kaj respondas simplajn demandojn.

Aliĝkotizo por A-landoj ĝis unua de marto 20 eŭroj, surloke 30 eŭroj.

Kontribuantoj al la programo havos rabaton laŭ interkonsento.

Ĉeforganizanto Volodimir Hordijenko

UA-01133, Kijiv-133, p.k.35; tel/fakso (044) 285 17 01. Rete: volodimir_h@yahoo.com; www.aromajalta.by.ru

Esperanton maailmanliiton jäsenmaksut

On jälleen tullut aika maksaa UEA:n jäsenmaksu ja uudistaa lehtitilaukset. Vuodelle 2006 jäsenmaksut ovat seuraavat:

MG-jäsen	9 euroa	saa opaskirjan
MJ(-T)-jäsen	22 euroa	saa vuosikirjan
MA(-T)-jäsen	56 euroa	saa vuosikirjan ja Esperanto-lehden
DM(-T)-jäsen	1400 euroa	ainaisjäsen luokassa MA
DMJ(-T)-jäsen	550 euroa	ainaisjäsen luokassa MJ

TEJO-jäsenyyt

Jäsenmaksut ovat samat myös nuorille jäsenille (1.1.1976 jälkeen syntyneet, syntymäaika ilmoitettava maksettaessa). Nuorten jäsenmaksut (-T) sisältävät TEJO:n jäsenyyden ja Kontakto-lehden ja TEJO tutmondin tilauksen.

Tukijäsenkategoriat

Maailmanliiton toimintaa voi tukea maksamalla varsinaisen jäsenyyden lisäksi

- ♦ 112 euroa: Societo Zamenhof -jäsenmaksu
- ♦ 66 euroa: TEJO:n tukijäsen Patrono de TEJO (sis. Kontakto ja TEJO tutmonde)

Lehtiä ja julkaisuja

UEA:n julkaisujen hinnat tilattuna ilman jäsenyyttä ovat seuraavat:

Esperanto	36 euroa
Kontakto	22 euroa
TEJO tutmonde	11 euroa
Esperanto-Dokumentoj	28 euroa, 10 numeroa; englanniksi, ranskaksi tai esperantoksi

KONTAKTO

Suomen Esperantoliitto välittää myös muita lehtiä luettavaksesi. Hintaesimerkkeinä tässä:

Monato (maailman tapahtumista Esperantoksi, 11 nroa), hinta 46 euroa (lentopostilisämaksu 5 euroa), verkkolehti 27,60 euroa, lisäksi La Jaro (almanakka v. 2006), hinta 5 euroa

La Ondo de Esperanto (11 numeroa + kirjallisuusliite), hinta 27 euroa (lentopostilisämaksu 5 euroa)

Kysy myös muita lehtiä! Voit myös tilata kirjoja ja siirtää rahaa UEA-tilillesi kauttamme.

Kongressimaksut

Vuoden 2006 esperanton maailmankongressi on jo 91. ja tapahtuu 29.7.-5.8. Firenzessä, Italiassa. Ensimmäinen ilmoittautumiskausi on menossa ja päättyy vuoden lopussa, jolloin maksut nousevat. Jollet ole saanut ilmoittautumislomaketta, kysy toimistosta (yhteystiedot yllä). Myös UEA:n verkkosivuilla <http://www.uea.org> on kätevää ilmoittautua.

Suomen Esperantoliitossa kuulemme mielellämme toivomuksianne, vastaamme kysymyksiinne ja olemme käytettävissänne Esperantoa koskevissa asioissa.

Kiitos vielä Heta Kesälälle monivuotisesta työstä Esperanton hyväksi UEA:n pääedustajana Suomessa.

Hyvän yhteistyön toivotta Suomen Esperantoliiton puolesta: **Päivi Saarinen**, välitystoiminnan vastuhenkilö, eafoficejo@esperanto.fi, kotipuh. 09-8133217.

Välitystili: Sampo 800020-5995369 (ei sama kuin EAF:n yleinen tili)

Membrokotizoj de UEA

Estas denove tempo rekotizi por UEA.

La membrokotizoj estas:

MG-membro	9 eŭroj	membro kun gvidlibro
MJ-membro	22 eŭroj	membro kun jarlibro
MA-membro	56 eŭroj	membro kun jarlibro kaj abono de Esperanto
DM-membro	1400 eŭroj	dumviva membro kun abono de Esperanto (25 x MA)
DMJ-membro	550 eŭroj	dumviva membro kun jarlibro (25 x MJ)

TEJO-membreco

La kotizoj estas la samaj ankaŭ por junaj membroj (naskiĝintaj post 1.1.1976, memoru informi naskiĝdaton). La kotizoj por junaj membroj (-T) inkluzivas membrecon en TEJO kaj abonon de Kontakto kaj TEJO tutmonde.

Subtenaj kategorioj

La agadon de UEA eblas subteni per

- ♦ 112 eŭroj: Societo Zamenhof -membro
- ♦ 66 eŭroj: Patrono de TEJO (kun Kontakto kaj TEJO tutmonde)

Abonoj

La abonoj de la periodaĵoj de UEA:n sen membreco estas:

Esperanto	36 eŭroj
Kontakto	22 eŭroj
TEJO tutmonde	11 eŭroj
Esperanto-Dokumentoj	28 eŭroj, 10 numeroj; en la angla, franca aŭ Esperanto

EAF peras aliajn gazetojn, ekzemple:

Monato (11 numeroj), prezo 46 eŭroj (aerposta aldono 5 eŭroj), reta gazeto 27,60 eŭroj
 La Jaro (kalendaro por 2006), prezo 5 eŭroj
 La Ondo de Esperanto (11 numeroj + literatura suplemento), prezo 27 eŭroj (aerpoŝta aldono 5 eŭroj)

Ni peras ankaŭ viajn libromendojn kaj ĝirojn al viaj UEA-kontoj.

Kongreskotizoj

La 91-a Universala Kongreso okazos 29.7.-5.8.2006 en Florenco, Italio. La unua aliĝperiodo estas ĝis la jarŝanĝo, kiam la kotizoj altiĝos. Se vi ne havas aliĝilon, bv. peti de la oficejo. Eblas aliĝi ankaŭ per retpaĝoj de UEA en adreso <http://www.uea.org>.

Ni en Esperanto-Asocio de Finnlando volonte aŭdos viajn dezirojn, respondos viajn demandojn kaj disponeblas pri Esperanto-aferoj.

Ankoraŭfoje dankon al Heta Kesälä pro multjara laboro por Esperanto kiel ĉefdelegito en Finnlando.

Kun bondeziroj, por Esperanto-Asocio en Finnlando: **Päivi Saarinen**, peranto-respondeculo, eafoficejo@esperanto.fi, hejma tel. 09-8133217

Perantokonto: Sampo 800020-5995369 (ne sama kiel la ĝenerala konto de EAF).

Nova sekretario por la Centra Oficejo

La posteno de oficeja sekretario en la Centra Oficejo de UEA restis vaka post la emeritiĝo de s-ino Atie van Zeist en majo ĉi-jare. Intertempe la ĝenerala Direktoro de UEA dungis por tiu posteno s-ron Ralph Schmeits, kiu eklaboros la 1-an de novembro. S-ro Schmeits estas 26-jara aktivulo de Nederlanda Esperanto-Junularo. Kun unujara kontrakto li deĵoros kvar tagojn semajne. S-ino van Zeist plu helpas pri sekretariaj taskoj kiel volontulo unu tagon semajne.

(el komuniko de UEA prenis mm)

Kirja Euroopan kielipolitiikasta

*Marjut Johansson ja Riitta Pyykkö (toim.):
Monikielinen Eurooppa – kielipolitiikkaa ja
käytäntöä. 374 sivua.*

Äskettäin ilmestynyt kirja käsittelee monikielisyyttä Euroopassa. Yhtenä kirjan 19 artikkelista on esperantistina tunnetun Jouko Lindstedtin kirjoitus itäisestä Keski-Euroopasta. Esperanto mainitaan Lindstedtin artikkelin lisäksi kahdessa muussa. Gaudeamus Kirjan nettisivujen mukaan kirja on tarkoitettu opiskelijoille, tutkijoille, kieltenopetuksen suunnittelijoille, kielipoliittisten päätösten valmistelijoille ja tekijöille ja myös kaikille kielistä kiinnostuneille.

(mm)

UEA kaj ILEI reprezentiĝis en Unesko

La akcepto de tri gravaj norm-donaj dokumentoj kaj la reelekto de Koichiro Matsuura kiel ĝenerala direktoro markis la 33-an Ĝeneralan Konferencon de Unesko, kiu kunvenis en Parizo de la 3-a ĝis la 21-a de oktobro. Por la Esperantomovado la plej interesa el la akceptitaj dokumentoj estas la Konvencio pri la Protektado kaj Antaŭenigo de la Diverseco de Kulturaj Espriroj, en kiu Unesko denove rememorigas pri la lingva diverseco kiel fundamenta elemento de kultura diverseco. La du aliaj novaj dokumentoj estas la Internacia Konvencio kontraŭ Drogoj en Sporto, kaj la Universala Deklaro pri Bioetiko kaj Homaj Rajtoj. En la programo de la Konferenco estis ankaŭ festo por omaĝi la 60-jariĝon de Unesko.

UEA kaj ILEI, kiuj estas en operaciaj rilatoj kun Unesko, estis invititaj al la Konferenco kiel observantoj. Reprezentiĝis entute 57 el ĉ. 350 neregistaraj organizaĵoj kun operacia statuso ĉe Unesko. Kiel delegitoj de UEA ĉeestis Renee Triolle kaj Barbara Despiney, dum Jean-Pierre Boulet, Monique Arnaud kaj Francois Lo Jacomo reprezentis ILEI.

La Konferenco elektis duonon de la 58-membra Plenumkomitato de Unesko por kvarjara mandato. Alia duono konsistas el 29 membroj elektitaj en la 32-a konferenco en 2003. La Plenumkomitato kunsidas dufoje jare por kontroli la plenumon de la agadprogramoj akceptitaj de la Ĝenerala Konferenco. Prezidanto de la Plenumkomitato estos la ĉina vicministro pri edukado, s-ro Zhang Xinseng, ĝis la 34-a Ĝenerala Konferenco en 2007.

*(el komuniko de UEA
koncizigis mm)*

Esperantohistorio en la plej malnova urbo de Finnlando

Vintraj Tagoj en Turku 25.-26.3.2006

Vintraj Tagoj 2006 okazos en Turku, en Aurala-instituto, la multjara kunlaboranto de la loka asocio.

La malfermo okazos sabate posttagmeze je la 14a horo. La lunĉo ĉi-foje ne estas inkluzivita en la paketo, sed eblos kune manĝi antaŭ la komenciĝo de la oficiala programo. Por fruaj alvenantoj la organizantoj pretas oferti gvidadon en la urbo, ekz. konatiĝon kun muzeo aŭ la katedralo. Vi povas jam nun indiki viajn preferojn al la lokaj organizantoj.

En la vestiblo de Aurala estos Esperantoekspozicio honore al la historio de la internacia lingvo en Turku. Antaŭ 100 jaroj multo estis alia. Interalie la unuaj kursanoj en la urbo uzis la germanlingvan lernolibron *Vollständiges Lehrbuch der Esperanto Sprache*. La nuna societo fondiĝis en 1961. Ĝis Vintraj Tagoj aperos ĝisdatigo al la jam ekzistantaj historiaj priskriboj pri la loka agado verkitaj de Niilo Kavenius (la periodo 1906-1981) kaj Mikkola-Taranto-Tikkanen (1982-1991).

La oficiala programo enhavos konatiĝon kun Esperantopoŝtmarkoj kaj aliaj kolektindaĵoj kun Martti Vihanto (finnlingve, laŭbezona interpretado). Carola Antskog kaj aliaj kunlaborantoj pri la historia verko pri la landa movado prezentos sian laboron. Ni konatiĝos kun la preparoj por la jubileo de EAF en 2007. Prelegos ankaŭ Väinö Havu, emerita haŭtkuracisto, kiu estas aktiva en la loka Esperanto-societo.

Inter la prelegoj kaj la vespermanĝo okazos membroasociaj kunvenoj, ekz. de ELFI (instruistoj). La anoj de Societo Nino Runeberg estas invititaj al akcepto. (Pagante la SNR-kotizon 36 eŭroj al EAF oni subtenas la agadon de EAF.)

Aliĝilo

Mi aliĝas al la Vintraj Tagoj de EAF 25.-26.3.2006 en Turku.

Nomo _____

Adreso _____

Tel./Fakso/Ret-adreso _____

Aliĝkotizo:

14 e ĝis 15.1.2006 _____

18 e ĝis 28.2.2006 _____

21 e poste _____

Duono por FEJO-anoj sub 30 jaroj. Infanoj sub 15 jaroj sen aliĝkotizo.

Personoj loĝantaj ekster Finnlando laŭ interkonsento.

VT-paketo 25.-26.3. kun manĝoj (vespermanĝo sabate, tagmanĝo dimanĉe kaj kafoj) kaj rondveturo dimanĉe: **30 e** _____

Entute pagenda al la konto de EAF _____

Pagoj al la konto: Sampo 800017-230825.

Bv. uzi la VT-referencnumeron 4640.

Pliaj informoj aŭ deziroj:

Bonvolu sendi la aliĝilon al:

Esperanto-Asocio de Finnlando

Siltasaarenkatu 15 C 65, FIN-00530 Helsinki

Bonvenon!

Ilmoittautumislomake

Ilmoittaudun Suomen Esperantoliiton Talvipäiville Turkuun 25.-26.3.2006.

Nimi _____

Osoite _____

Puh./fax/sähköposti _____

Ilmoittautumismaksu:

14 e 15.1.2006 saakka _____

18 e 28.2.2006 saakka _____

21 e 28.2.2006 jälkeen _____

Puoli maksua FEJO:n varsinaisilta jäseniltä. Alle 15-vuotiaat lapset ilman maksua.

Suomen ulkopuolella asuvat henkilöt sopimuksen mukaan.

Talvipäiväpaketti sisältää ruoat (iltaruoka lauant., lounas sunnunt., kahvit) ja kiertoajelun sunnuntaina: **30 e** _____

Yhteensä maksettava EAF:n tilille _____

Maksut EAF:n tilille: Sampo 800017-230825. Käytä talvipäivien viitenumeroa 4640.

Lisätietoja tai toivomuksia:

Lähetä ilmoittautumislomake osoitteella:
Suomen Esperantoliitto ry
Siltasaarenkatu 15 C 65, FIN-00530 Helsinki

Tervetuloa!

Vespera kunestado enhavos festetan programon. Kontribuoj estas bonvenaj. Noktemuloj povos poste viziti observatorion por vidi la stelojn kune kun Mikko Mäkitalo.

Dimanĉe post la jarkunveno ni sub gvido de Jorma Ahomäki faros rondveturon laŭ la ŝpuroj de niaj pioniroj. En Turku troviĝas multaj lokoj, kie agis gravaj Esperantoagantoj. Interalie G.J. Ramstedt lernis kaj instruis en la urbo.

La tagojn fermos komuna lunĉo en belega malnova konstruaĵo: Verkahovi, antaŭa ŝtofa fabriko.

Konsiloj pri tranoktejoj

Bonvolu noti, ke ĉiĉoj memstare aranĝos la tranoktadon. La multaj hoteloj kaj gastejoj de la urbo estas je via dispono. Proksime de Aurala-instituto situas du interesaj kaj favorprezaj tranoktejoj: Gastejo Majatalo Metso en urboparto Raunistula kaj Hesehotelli apud la aŭtobusa stacidomo. La adresojn kaj telefonnumerojn vi trovos en la finnlingva parto. Turku-anoj helpos vin laŭbezone, vidu kontaktinformojn.

Kontaktpersonoj

Aranĝoj surloke (manĝoj, helpo kun tranoktaj aranĝoj ks.): EAF-sekretario kaj EST-prezidanto Tiina Oittinen kaj EST-sekretario Leena Tiusanen, tel. 02-2320542 aŭ EST-estrarano Anja Launiainen, anja.launiainen@turuntori.com

Programo: EAF-sekretario Tiina Oittinen kaj lokaj kunlaborantoj.

Aliĝiloj: EAF-vicprezidanto Päivi Saarinen kunlabore kun la EAF-kasisto.

Esperantohistoria i Finlands äldsta stad

Vinterdagar i Åbo 25-26.3.2006

Vill du veta mer om Finlands Esperantoförbunds vinterdagar i Åbo på svenska kan du kontakta förbundets ordförande Anna Ritamäki (kontaktuppgifter s. 2).

Esperantohistoriaa Suomen vanhimmassa kaupungissa

Talvipäivät Turussa 25.-26.3.2006

Talvipäivät pidetään Turussa, Auralan kansanopistossa, joka on paikallisyhdistyksen monivuotinen yhteistyökumppani.

Talvipäivät avataan lauantaina iltapäivällä kello 14. Lounas ei tällä kertaa sisälly pakettiin, mutta yhteinen ruokailu on mahdollista ennen virallisen ohjelman alkua. Aikaisin tuleville järjestäjät tarjoavat opastusta kaupungilla, esimerkiksi tutustumisen museoon tai tuomiokirkkoon. Voit jo nyt ilmaista toivomuksesi paikallisille järjestäjille.

Auralan aulassa on esperantonäyttely kansainvälisen kielen turkulaishistorian kunniaksi. Sata vuotta sitten moni asia oli toisin. Ensimmäiset kurssilaiset muun muassa käyttivät saksankielistä oppikirjaa *Vollständiges Lehrbuch der Esperanto Sprache*. Nykyinen yhdistys perustettiin vuonna 1961. Talvipäiviin mennessä ilmestyy täydennys entisiin paikallisen toiminnan historiankuvauksiin, jotka ovat kirjoittaneet Niilo Kavenius (ajanjakso 1906–1981) ja Mikola-Taranto-Tikkanen (1982–1991).

Viralliseen ohjelmaan kuuluu tutustuminen esperantopostimerkkeihin ja muihin keräilytavaroihin Martti Vihannon kanssa. Carola Antskog ja muut Suomen esperantoliikkeen historiateosta kirjoittavat esittelevät työtään. Tutustumme Suomen Esperantoliiton juhluvuoden 2007 valmisteluihin. Lisäksi luennoi Väinö Havu, eläkkeelle siirtynyt ihotautilääkäri, joka on paikallisen esperantoyhdistyksen aktiivi.

Luentojen ja iltaruokailun välissä pidetään jäsenyhdistysten kokouksia, mm. ELFIn (opettajien yhdistys). Nino Runeberg -seuran jäsenet ovat kutsuttuja vastaanotolle. (Maksamalla Nino Runeberg -seuran jäsenmaksun 36 euroa Espe-

rantoliitolle voi tukea liiton toimintaa.)

Illanvieton ohjelmaan ovat tervetulleita osallistujien omatkin ohjelmanumerot. Pirteille illanviettäjille on mahdollisuus lähteä vielä tähtitorniin katsomaan tähtitaivaan kohteita Mikko Mäkitalon kanssa.

Sunnuntaina vuosikokouksen jälkeen tehdään Jorma Ahomäen opastuksella kiertoajelu merkikhenkilöitten jäljillä. Turussa on monia paikkoja, joissa merkittävät esperantonharrastajat ovat vaikuttaneet. Muunmuassa G.J. Ramstedt opiskeli ja opetti kaupungissa.

Päivät päättyvät yhteiseen lounaaseen kauniissa entisessä verkatehtaassa, Verkahovissa.

Ohjeita yöpymispaikoista

Huomaa, että jokainen järjestää tällä kertaa itse yöpymisensä. Kaupungin monet hotellit ja majatalot ovat käytettävissä. Auralan opiston lähellä on kaksi hyvää edullista paikkaa: Majatalo Metso Raunistulan kaupunginosassa ja Hesehotelli linja-autoaseman vieressä. Kysele tarpeen mukaan apua myös turkulaisilta yhteyshenkilöiltä.

Majatalo Metso: Virusmäentie 2-4, puh: 02-2345222, www.majatalometso.fi

Hesehotelli: Läntinen Pitkätie 1 (linja-autoaseman vieressä), puh: 045-6343443, www.hesburger.fi/hesehotelli
hesehotelli@hesburger.fi

Yhteyshenkilöt

Järjestelyt paikalla (ruokailut, apu yöpymisten järjestämiseen yms.): EAF:n sihteeri ja EST:n puheenjohtaja Tiina Oittinen ja EST:n sihteeri Leena Tiusanen, puh. 02-2320542 ja EST:n hallituksen jäsen Anja Launiainen puh. 040-827 7324, anja.launiainen@turuntori.com

Ohjelma: EAF:n sihteeri Tiina Oittinen ja paikallinen ryhmä.

Ilmoittautumiset: EAF:n varapuheenjohtaja Päivi Saarinen yhteistyössä EAF:n taloudenhoitajan kanssa.

Estraro kunvenis

La estraro kunvenis en la oficejo la 28-an de oktobro (kunveno 8/2005) je 11.15 ĝis 16.10 ĉefe por pritrakti aferojn de la projekto Al kvalita komunikado. Ĉeestis Ritamäki, Oittinen, Huuskonen, Saarinen, Saastamoinen, Vihermä, Pirinen, Rinta-Karjanmaa.

La estraro notis donacojn lige al AT en Lesjöfors, i.a. Kalevala-libro lotume gajnita de Raimo Tuisku en literatura kvizo, jubilea broĉo donacita al Lennart Svensson de Esperantodomo, T-ĉemizo kaj Esperantotulipoj al la svedaj organizantoj. EAF ricevis donace KD:n “Svedaj kantoj 2003”. EAF donaciis gravuritan jubilean broĉon al Tiina Oittinen en ŝia 50-jara festo.

Fondumo Esperanto (FES) festis sian 50-jaran jubileon 24.10.2005 en Helsinko. Krom la prezidanto Anna Ritamäki, kiu salutis la kunvenon nome de EAF, en la festo ĉeestis ankaŭ kvin aliaj de la estraro. Entute estis ĉirkaŭ 30 partoprenantoj. EAF donacis Setälä-medalojn al la festpreleganto Probal Daşgupta kaj al kanteludisto Timo Väänänen.

La kunsido akceptis la subvencipeton de 1014 eŭroj por Kultura Esperanto-Festivalo 2005. La sumo egalas al parto de la kostoj por informado kaj la proksimuma antaŭvidita malgajno de KEF post la kontribuoj de FEJO kaj EKH (po 2000 eŭroj). La ligo al la AKK-celoj estas klare motivigita per informoj pri la realigo de la informado pri KEF kaj la granda informa efiko de la evento dum kaj post la evento. La KEF-organizantoj Riitta Hämäläinen, kiu laboras kiel informisto, kaj Katja Lampinen, kiu laboras ĉe radio, pretas prezenti al EAF kiel realigi aleksteran informadon en konkretaj situacioj. [Ili akceptis la inviton veni al la sekva estrarkunsido kaj komenciĝis preparado por finnlingva kurso pri informado.]

La estraro fiksas la kotizojn por Vintraj Tagoj en Turku 25.-26.3.2006 kaj akceptis la proponon de la Esperantosocieto de Oulu (ESO) pri okazigo de Aŭtunaj Tagoj 16.-17.9.2006 en

Haukipudas. Jam ekzistas multaj bonaj ideoj por la programo de AT. EAF strebas okazigi klerigan semajnfinojn 30.6.-2.7.2006 (antaŭ Valamo-kurso), sed ĉar la instituto en Orivesi estas fermita necesas serĉi alian lokon, ekz. en Hämeenlinna, kie troviĝas novaj aktivuloj.

Carola Antskog estis elektita ano de la historia laborgrupo. Ŝi pretas kunordigi la verkadon, redakti, traduki kaj verki partojn de EAF-historio. La ideo ekestis post la FES-jubilea festo 24.10.2005. En interkonsento kun la historia grupo Antskog petas subvencion de Suomen Kulttuurirahasto kaj, por la svedlingva parto de la laboro, de Svenska kulturfonden. Rekomenda letero de EAF akompanu la petojn (limdatoj 31.10. kaj 30.11.2005). La estraro kun ĝojo akceptis la planon kaj la rekomendon.

La estraro trarigardis la financojn de la projekto Al kvalita komunikado kaj konstatis ke EAF raportu al FES ĝis ties sekva kunveno en marto 2006.

Prepare al la jubilea jaro 2007 la estraro deziras konatiĝi kun la membraro vizitante la Esperantosocietojn. Konkretiĝis ke la EAF-estraranoj konatiĝis kun kelkaj EsperHe-anoj dum FES-jubileo. Krome la estraranoj estis invititaj post la nuna kunveno manĝi kune kun FEJO-anoj ĉe Taneli Huuskonen. EAF havas celon instigi verkadon de jubilea kanto, eventuale okazigante konkurson. La estraro konstatis ke indas esplori ĉu eblas okazigi la ĉefan feston 28.4.2007 en loko kie okazis kongresaj eventoj en 1922 (ekz. Etata domo aŭ Domo de la nobelaro). La UEA-prezidanto Renato Corsetti jam akceptis la inviton al la festo. Ebla kunlaboro kun la Nacia muzeo estas esplorinda.

Bedaŭrinde la vortara projekto (granda vortaro finna-Esperanto) daŭre stagnas. La estraro devas aktive serĉi solvojn. Nova vortaro estas nepre plej laste kiam la poŝvortaro de Joel Vilkki elĉerpiĝos.

La estraro informiĝis ke la informoj de EAF troviĝas en la informservo Webinfo www.webinfo.fi. La sekvaj perantoj de Esperantolehti

(EF) petis kaj ricevis informojn pri la novaj abonprezoj: estis senditaj: UEA, Andersson (sveda UEA-peranto), BTJ-kirjastopalvelu, Suomalainen kirja-kauppa kaj Lehtimarket.

La estraro fiksas sian sekvan kunsidon kun AKK-grupo, 3. 12.2005 en la oficejo kaj decidis inviti la estraron de Sveda Esperanto-Federacio al semajnfina kunsido 18.-19.2.2006 en Kimito. La ideo pri komuna kunveno leviĝis en Lesjöfors. [La SEF-estraro akceptis la inviton.]

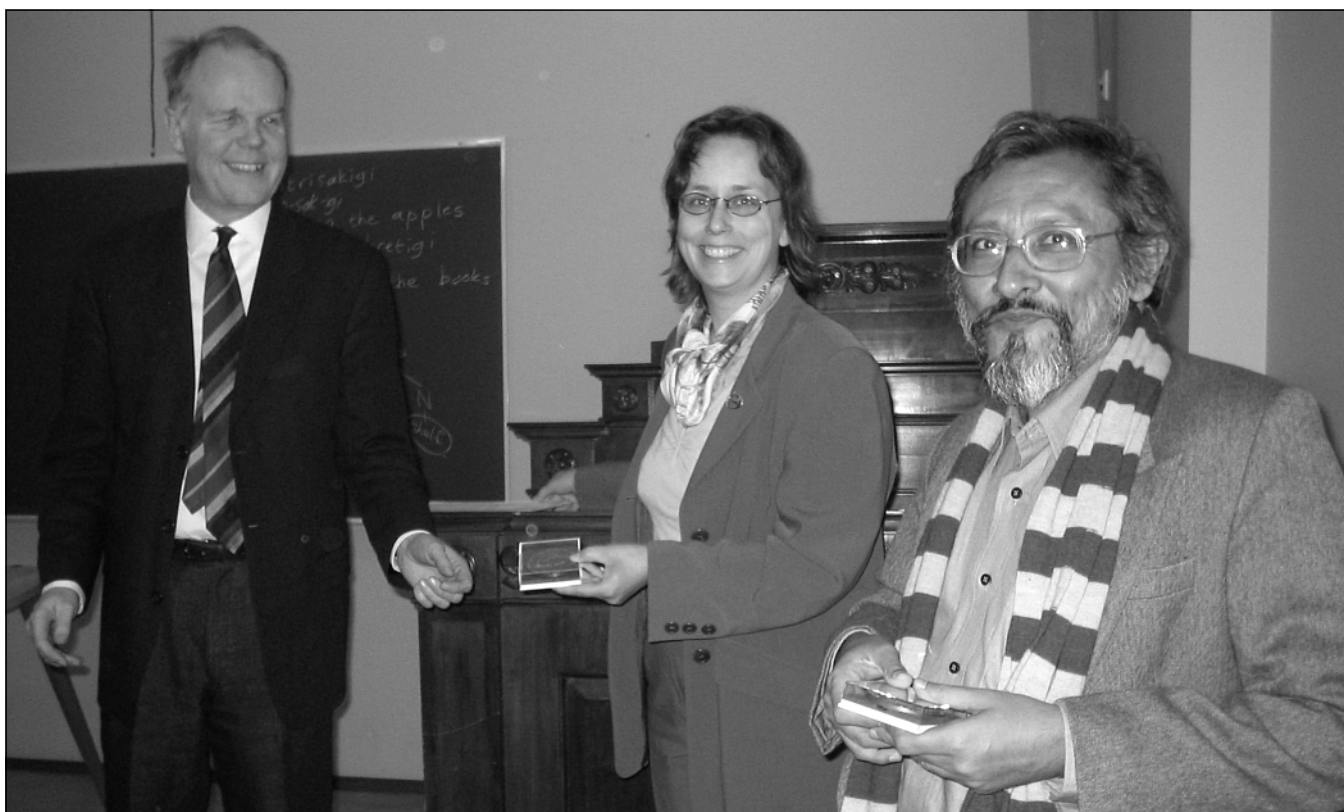
Alvoko – Kutsu – Kallelse

La laŭstatuta jarkunveno de Esperanto-Asocio de Finnlando okazos dimanĉon, la 26an de marto 2006 je la 10a horo en Civitana instituto de Aurala, Satakunnantie 10, Turku. En la kunveno estos traktitaj la laŭstatutaj jarkunvenaj aferoj.

Esperanto-Asocio de Finnlando – Suomen Esperantoliitto ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään sunnuntaina 26.3.2006 klo 10.00 alkaen Auralan kansalaisopistolla, Satakunnantie 10, Turku. kokouksessa käsitellään liiton sääntömääräiset vuosikokousasiat.

Finlands Esperantoförbunds stadgeenliga årsmöte hålles söndagen den 26.3.2006 kl. 10.00 i Auralan kansalaisopisto, Satakuntavägen 10, Åbo. Mötet behandlar de i förbundets stadga föreskrivna årsmötesärendena.

La estraro – Hallitus – Styrelsen

La 50-jara jubileo de Fondumo Esperanto-Säätiö (FES) estis festita en Helsinko la 24:an de oktobro. Bonvenigis prezidanto de FES Jouko Lindstedt, gratulis la prezidanto de EAF Anna Ritamäki, rakontis pri Vilho Setälä kaj la historio de FES eksprezidanto Simo Raumavirta, ludis kantelon Timo Väänänen kaj prelegis Probal Daşgupta pri la valoro de Esperanto kiel helpilo klarigi la ecojn de plej diversaj aliaj lingvoj. Fine de la festo Jouko kaj Anna disdonis Setälä-medalojn al Probal kaj al Timo (kiu mankas en la bildo).

Julfesto en Turku

En julfesto de Esperanto-societo en Turku okazis kvizo pri literaturo. El naŭ demandoj la plej bone, sep ĝuste, respondis Leena Tiusanen (kiu cerbumas pri libro en la bildo) kaj Paula Harju. Paula venkis per aldona demando pri la nombro de individuaj membroj de UEA, respondinte nur 200 malpli ol la ĝusta 5861, kaj ricevis premion, skoltan adventan kalendaron. Krom la kvizo aŭdeblis julecaj kantoj kaj laŭdoj pro speciale bongustaj bakaĵoj faritaj de klubmembro, kaj nature oni ricevis ankaŭ juldonacojn. (mm)

*Esperantoa Jyväskylässä
jo yli sata vuotta:*

Näyttelykierto päättynyt

Finigis la ekspoziciocirkulado:

”Esperanto-agado jam pli ol cent jaroj ĉe la urbo Jyväskylä, Finnlando”, kiu estis prezentita ĉe 32 lokoj, gimnazioj, bibliotekoj ktp. en la distrikto dum 2004-03-13...2005-08-15.

Jyväskylässä perustettiin 1903 toukokuun 13. päivänä Suomen ensimmäinen rekisteröity esperanto-yhdistys nimeltään ”La Espero Finlanda”, lähemmin kts. Esperantolehti n:o 2/2003 s. 11. – Valitettavasti seuran ”moottori”, Jyväskylän historiassa hyvin tunnettu rohdoskauppias A. Th. Laurén muutti jo 1908 Helsinkiin, ja seura nukahti. Arkistoista on löytynyt vain perustamisasiakirjat kopioina, mutta seuran toimijoiden ansiosta 1904 silloin vielä jyväskyläläinen kustantamo K. J. Gummerus julkaisi toisen esperanton oppikirjan suomenkielisille. Perimätiedon mukaan 1900-luvun alkupuolella on Jyväskylässä ollut esperantotoimintaa myös työväenliikkeen piirissä, mutta siitä ei ole löytynyt kirjallista tietoa.

Nykyinen Jyväskylän Esperantokerho, Esperantoklubo de Jyväskylä ry perustettiin 1963 huhtikuun 26. p:nä ja jatkaa edelleen vuonna 2005. Vuonna 2003 kerholaiset rakensivat otsikossa mainitun viisitauluisen näyttelyn (kts. Esperantolehti 4/2004, s. 23) kierrätettäväksi, mutta sen ensiesiintyminen tapahtui vasta 2004 Suomen Esperantoliiton talvipäivillä maaliskuun 13. alkaen, ja sen jälkeen näyttelyä on kierrätetty (yhtä vaille kaikissa) lukioissa Jyväskylän kaupungissa ja maalaiskunnassa, samoin (kahta vaille) kirjastoissa, muutamien yhdistysten toimipaikoissa sekä lopuksi useiden Jyväskylän yliopiston laitoksien kirjastoissa päättyen juhlallisesti Yliopiston kirjaston Ex Libris näyttelytilassa 2005 elokuun 15. p:nä. Esittelypaik-

Salutojn de Lappeenranta

Printempe iu en nia Esperanto-grupo rimarkis, ke nia ”sovaĝa”, neregistrita Esperanto-klubo ĉijare iĝas 50-jara. Tiel ni decidis iomete festi pro tio. Ni aranĝis en novembro festeton en nia ordinara kunvena loko en Volontula centro Kuutin-kulma. Festis kun ni ankaŭ kelkaj esperantistoj de Imatra kaj Kouvola. Ni invitis al la festo kelkajn redaktorojn de la loka radio kaj gazetoj. Kiel ni atendis, ili raportis al siaj aŭskultantoj kaj legantoj pri nia festo, klubo, kaj pri Esperanto ĝenerale. Tio certe fortigis publikan scion pri

Esperanto kaj ankaŭ produktis novajn lernantojn al nia studrondo. Kelkajn el ili ni promesis gvidi en nia studrondo kaj kelkajn, kiuj studas la LER-NU-kurson interrete, ni ankaŭ helpas. En la sama loko ni aranĝis ekspozicion, kiu rakontis pri Esperanto kaj nia agado.

Ni plu kunvenas en ĉiu dua lundo, kiam ankaŭ vizitantoj povas ĉeesti. La sciojn pri tio donas Irja Miettinen, tel. 05-4530653.

Jorma Toropainen

Festantoj kun radioredaktoro.

koja kertyi kaikenkaikkiaan 32, ja näyttelyn innoittamana yksi seitsenpäinen opintokerho toimi talvella 2004-2005.

Jyväskylän Esperantokerho kiittää lämpimästi kaikkia asianomaisia tahoja ystävällisestä, jopa innostuneesta vastaanotosta ja avustamisesta sekä erikoisesti näyttelyn jatkettun loppuosan paikkojen organisoinnista Risto Jämseniä. Puhdistetut ja kunnostetut näyttelytaulut on toimi-

tettu Kemiön ”lähteelle” odottamaan Suomen Esperantoliiton satavuotisnäyttelyä. – Toivottavasti EAF:lla silloin on näyttelymateriaalia, nythän Liitolle varatulle taululle ei saatu mitään (eikä KEF:ltäkään), vaan taulu käytettiin kulloinkin tulevan UK:n esittelyyn.

*Jyväskylän esperantokerho
Pentti Makkonen, vpj*

Eventokalendaro de EAF

2006

- 25-26.3.2006 Vintraj Tagoj, Turkuo
23-27.4.2006 EAS lige kun Euroscola-tago,
Strasburgo, Francio (ELFI)
3-7.7.2006 Esperantokursoj en Valamo
(Valamon kansanopisto)
29.7-5.8.2006 Universala Kongreso, Florenco,
Italio (UEA)
6-13.8.2006 Internacia Junulara Kongreso,
Sarajevo, Bosnio (TEJO)
16-17.9.2006 Aŭtunaj Tagoj, Haukipudas
(Oulu-regiono)

2007

- 28.4.2007 100-jariĝo de EAF

EAF-laborkunvenoj

- 17-19.2.2006 Estrarkunveno kunlabore kun
Sveda Esperanto-Federacio, Kimito

ELFI informas

La membrokotizoj de ELFI por 2006 restas la samaj kiel ĉijare. La ĉiuj tri kategorioj inkluzivas Internacian Pedagogian Revuon (IPR) de ILEI en papera aŭ reta versio kaj Interligilon de ELFI. Krome la kategorio MJA enhavas la revuon Juna amiko. Bonvolu memori uzi la literkodon pagante la kotizon al la konto Suomen Opettajain Esperantoliitto 800015-129185. Se vi estas nova membro ne forgesu mencii krom vian nomon ankaŭ la adreson.

MIPR 26 eur: inkluzivas la revuon IPR

MJA 26 eur: inkluzivas la retan version de IPR kaj Juna amikon

MI 13 eur: inkluzivas retan version de IPR

La revuo Juna amiko aperas por esti legaĵo por lernejoj, kursanoj kaj por komencantoj de ajna aĝo kaj helpilo al iliaj instruantoj. Ĝin eldonas ILEI. Juna amiko aperas tri fojojn jare kaj krome

Dum la UK en Vilnius Carola Antskog (maldekstre) estis elektita prezidanto de la Skolta Esperanto-Ligo (SEL). La kunvenon partoprenis ankaŭ Elzbieta Karczewska de Bialystok, kiu en la jaro 1968 rekte de Avoto, la fondinto de SEL, ricevis kajereton pri la 50 unuaj jaroj de la ligo. La nova estraro de SEL nun laboras por reaktivado de la ligo kaj ties videbla partopreno dum la Monda Ĵamboreo en Britio 2007. (raportis CA)

12-foje en reto. Unu abono por 2006 estas 14 eur, sed ekde 3 abonoj al la sama adreso nur po 11 eur.

La peranto estas Sylvia Hämäläinen, Teivaalantie 85, 33400 Tampere, sylvia.h@kolumbus.fi, konto 800028-10300680.

FEJO

Tulossa vuonna 2006

Vuoden ensimmäinen Fejo-viikonloppu ja samalla vuosikokous järjestetään Porvoossa 10.-12.2. Suunnitteilla on myös mm. talviurheilua ja Dolchamarin musiikkia. Tarkempi aikataulu tulossa myöhemmin.

Kaksi alle 30-vuotiasta fejolaista pääsee jälleen mukaan IJF-tapahtumaan Italiaan 12.-18.4. Mainio tilaisuus puhua esperantoa ja tavata ihmisiä eri puolilta Eurooppaa! Opetusministeriö korvaa osallistujien matka- ja osallistumiskulut. Jos olet kiinnostunut lähtemään, ilmoita asiasta sihteerille 9.2. mennessä: katja.lampinen@suomi24.fi. Päätöksen lähtijöistä tekee Fejon hallitus.

Ilmaan on heitetty myös idea yhteisretkestä BET:iin eli Baltian esperantopäiville Saarenmaalle heinäkuussa 2006.

Parhaiten pysyt ajan tasalla Fejon toiminnassa, kun seuraat postituslistaa. Jos et vielä ole liittynyt, tee se lähettämällä tyhjä sähköpostiviesti osoitteeseen fejo-subscribe@yahoo.com

Parhaiten pysyt ajan tasalla Fejon toiminnassa, kun seuraat postituslistaa. Jos et vielä ole liittynyt, tee se lähettämällä tyhjä sähköpostiviesti osoitteeseen fejo-subscribe@yahoo.com

*Bonan kristnaskon kaj
felichan novan jaron al chiu!*
:) FEJO

duplustro

Nekrologo

La 27an de oktobro forpasis instruistino Helvi Jaakkola en Espoo. Ŝi enteriĝis en la fami-
liotombon en la tombejo de
Malmi. La memorfesto okazis
en la paroksalono de proksima
preĝejo de Viik. Kelkaj infan-
oj de nepino de Helvi kantis
el la himnaro inter alia progra-
mo.

Iam Helvi rakontis ke ŝia
patro jam estis esperantisto. Li
ricevis eksterlandajn leterojn
el malproksimaj landoj. Kiel
infano Helvi miradis belajn
poŝtmarkojn sur la leteroj kaj
ŝi volis ankaŭ lerni Esperanton. Ŝi lernis en
multaj kursoj kaj kiel pensiulino ŝi mem gvidis
esperantogrupon en “Palvelukeskus” de Tapiola.
La komencantoj lernis la libron de Irja Kle-
mola kaj estona J. Ojalo sed plejparte ni legis
la esperantan literaturon kiel “Faktoj kaj Fanta-
zioj” de Marjorie Boulton. La grupo ne estis
granda, entute 5-7 anoj. Antaŭ 35 jaroj Helvi

trovis sian vojon al KELF
(Kristana Esperantista Ligo
de Finnlando). En niaj kun-
venoj ŝi kantigis kaj akom-
panis kantojn kaj himnojn. Du
fojojn Helvi funkciis kiel la
prezidanto de KELF kaj dum
multaj jaroj. Ŝi organizis Bib-
lian Rondon en la ĉefurba re-
giono. La unuan fojon la ron-
do kunvenis en la ejo de EAF
sed poste en preĝejoj de Hel-
sinki. La plej longan tempon
la rondo kunvenis en la Me-
todista preĝejo de Helsinki.
Helvi ‘klopedis’ por fari ju-
nan pastoron de sia paroko

esperantiston por ke ni ricevu propran pastoron!
Bedaŭrinde ĝi ne sukcesis. Helvi vere estis
fervora esperantistino. Ŝi partoprenis en multaj
internaciaj KELI-kongresoj. Iam ŝi kunportis
sian fluton kaj ludis Finlandian de Sibelius. Ni
volas ĉi tiel esprimi nian dankemon.

Olavi Kantele

Rememoroj post foriĝo de kara fratino Helvi Jaakkola (Rasku)

Komence mi konstati, ke naskiĝa hejmo de
Heta kaj ni kvar fratoj estis instruista loĝejo en
kampara popollernejo inter Ilmajoki kaj Seinä-
joki. La gepatroj agis instruistoj en sama lernejo,
kie infanoj ĝuis avantaĝon komenci lerneajn
studojn je ilia gvido. Post elementa kurso nia
fratino, kiel unua de nia gefrataro, devis trans-
lokiĝi en alian familion pli proksime al gimnazia
gelernejo (Ilmajoen Yhteiskoulu), kiu situis en
preĝeja vilaĝo. Somerajn monatojn ŝi kompren-
eble volonte pasigis en hejma lernejo. Al ĝi ligi-
ĝis sufiĉe granda ĝardeno, kie ni kune konatiĝis
al ĝardenaj laboroj, eĉ ĉe abelaj familioj de la

patro. Aparte por Helvi li aranĝis tre ĉarman ĝar-
dendometon.

Kiam la patro, juna instruisto, interesiĝis pri
internacia Esperanto-lingvo, familianoj povis
mirigite observadi kovertojn de liaj eksterlandaj
leteroj. Aparte mian junan knabon mirigis poŝt-
marko kun teksto “Helvetia”. Eventuale aperis
dume iu poŝtaĵo el Orienta Eŭropo, kiu vekis
atenton ĉe iu najbara mastro. Kiam regione regis
tre ŝovinisma tendenco, ĝi influis ankaŭ al ler-
neja sfero. Naskiĝis malamikeca medio, kie sim-
pla esperantoletero povis kauzi miskomprenojn
kaj dubon pri patriotismo de la adresato. Ĉar la

patro estis estimata kaj respektata civitano en tuta komunumo, lin tre ofendis konduto de iuj malicaj fanatikuloj kaj li sentis sin kvazaŭ fremdulo kun sia Esperanta, pacanima ideologio. Pri tio li ne emis rezigni, sed decidis lasi tiean postenon kaj translokiĝi al alia regiono. Nova loĝloko troviĝis en Lempäälä, najbarkomunumo de Tampere, kiu estis naskiĝurbo de Hilma-patrino. Kvankam tio okazis antaŭ plena emeritiĝo de la gepatroj, tie estis ankoraŭ konstruata sufiĉe komforta familia domo. Tien la patro do veturigis tutfamilian havaĵon, inkluzive ĝardendometon de Heta, eĉ iuj abeluloj. Poste flugilhavaj anoj de abelaj familioj komencis flugadi al floriĉaj kampoj de nia nova hejmvilaĝo.

Laŭ konsidero de Anton kaj Hilma Tampere estiĝis do lerneja urbo por ni ĉiuj infanoj. Fervoje vojaĝe estis jam uzebla favorpreza lernejbileto, sed al trajnostacio ni devis promeni preskaŭ trikilometran arbaran vojon. Ankoraŭ mi memoras ankau Heta-fratinton ekiranta de hejma korto kun granda libropakaĵo. Post sesjara diligenta studado ŝi tre bone sukcesis en abiturienta ekzameno kaj ricevis blankan ĉapeleton en gernerjo (Tampereen Yhteiskoulu) kiel ankau Esko-frato en apuda liceo. Ilia atingo donis multan ĝojon al tuta familio. Gravan funebro kaj zorgon kaŭzis tamen malsaniĝo kaj tro frua morto de familia patrino. Interkonsiliĝe kun familia patro Helvi tamen jam baldaŭ decidis pri daŭrigaj studoj en Pedagogia Altlernejo por fariĝi, laŭ modelo de gepatroj, instruistino. Tio postulis tamen novan translokiĝon en alian urbon, Jyväskylä. Ĉe la patro tio postulis multan klopodon, dum li devis zorgi pri nia familio sen virina helpo. Plej multe li verŝajne bedaŭris pro la fakto, ke Hilma ne plu ekzistis por revidi ilian filinon kiel instruistino. Almenaŭ principe ŝajnis ebla, ke patro kaj filino kune serĉu samprofesian postenon. Fakte tio realiĝis nur ĉe filino. Kiel memoreto pri pasinteco, ke foje ni gefratoj kune veturis al iu fremda komunumo, por konatiĝi pri ŝia unua posteno. Verŝajne tio tamen restis provizora, sed ŝi jam memstare okupiĝis komen-

ce profesia instruistino je la nomo Helvi Rasku. Amikiĝe kaj edziniĝe kun Kalle komencis kvazaŭ nova epoko je ŝia vivo.

Poste fenomeno "geinstruistoj Jaakkola" fariĝis respektata kaj konata ankau ekster nia familia sfero. Kiam kaj kiel Heta fariĝis ankau esperantisto restis ĉe mi iom nekonate. Kompreneble tio kaj ŝia Esperanta aktivado bezonus severan rememoradon kaj aldonan rakonton. Evidente ŝiaj samideanoj kaj precipe KELI-anaj kolegoj konas pli bone tiun flankon de ŝia signifoplena vivo.

Tamen nepre menci, ke iun tempon ni en familia rondo per gvido de la patro komencis studi etan Esperanto-kurson de Vilho Setälä.

*Estime rememore, en
(vana?) espero pri revido
La Frato, Erkki Rasku*

Kielten ja lakien taitaja, multlingva juristo

Matti Wuori – in memoriam
15.07.1945...15.10.2005

Vuonna 1996 Suomen Esperantoliitto teki kyselyn europarlamenttiehdokkaille, Matti Wuori vastasi kyselyyn seuraavasti:

”Kielitaito: Kohtuullisesti 13 kieltä!

Esperanto: Itseopiskelin sitä jonkin verran 11-13 -vuotiaana

Mielipide: Laajentuvan EU:n olisi löydettävä toimiva kommunikaatiomalli Babelin ja 2-3 kielen ylivallan väliltä. Esperanto ei ole siihen luonteva ratkaisu, ellei sen tuntemusta ja levinneisyyttä merkittävästi lisätä – mikä puolestaan on ”lobbaus kysymys”, jossa EU:n tulisi toki olla itsekin aloitteellinen.”

Monessa muussakin asiassa Matti Wuori esitti selkeitä mielipiteitä. Hetki hänen muistolleen!

Pentti Makkonen

Esperantistien esittelyjä

Lappeenrannassa ilmestyvä Etelä-Saimaa esitteli komeasti kaupungin Esperanto-kerhon 50-vuotisjuhlintaa otsikolla ”Esperanto – ne nura lingvo, sed viv maniero”. Lehteä lukeville taviksille se oli käännetty. Juttu oli kuvan kanssa lähes sivun kokoinen.

Haastateltavana oli Marja-Liisa Parpalan ja Anatoli Lychin pariskunta, jotka käyvät Kouvolasta Lappeenrannan kerhon kokouksissa. He olivat myös kuvassa. He tapasivat Tampereen maailmankongressissa 1995 ja menivät naimisiin kolme vuotta sitten. Heillä on kotikielenä esperanto ja sanovat, että se yhdistää ihmisiä aivan eri tavalla kuin muut kielet. Keskinäinen keskustelu käy heiltä paremmin esperantoksi kuin suomeksi tai venäjäksi. Marja-Liisa sanoo, että hän ei olisi valkovenäläisen kanssa naimisissa, jos esperantoa ei olisi. Lychin mukaan kieli on oma maailmansa, sille on kirjallisuutta ja musiikkia.

Irja Miettinen perusti ”villin” esperantokerhon Lappeenrantaan käytyään 1955 Bolognan maailmankongressissa. ”Kaikki kymmenen esperantistia kokoontui kerhoon”, hän sanoi. Kerhossa on kokoonnuttu parin viikon välein, ja mukana on silloin tällöin vieraita eri puolilta maailmaa. Vilnan maailmankongressiin Lappeenrannasta osallistui nyt kesällä neljä henkeä. Irjan vieraskirja on puolillaan esperantistien kirjoituksia.

Lehti esittelee Jarlibron ja Pasporta servon, ja kertoo lappeenrantalaisten matkoista ja kirjeenvaihdosta esperantistien kanssa. Lopussa mainitaan, että kerhon keski-ikä on korkea, ja nuoria ei ole tullut mukaan kuten Helsingissä. ”Jos oppilaita saadaan, Jorma Toropainen opettaa esperantoa”, luvataan Lappeenrannassa.

Porvoossa ilmestyvässä Itä-Uusimaa -lehdessä haastateltiin Timo Piristä esperanton käyttäjä. Hän on käyttänyt esperantoa Porvoossa kadulla kerhokaverinsa kanssa omalla tavallaan –

salakielenä. Tosin Timo vähän katuu ja toivoo, että joskus kaikki osaisivat sitä. Porvoossa oli muutama vuosi sitten neljän hengen porukka, joka opiskeli itsenäisesti kielen, mutta tämä joukko on nyt hajonnut.

Lehden mukaan Timo kasvatti parran, kun hän halusi kokeilla, kuinka pitkäksi se kasvaa vuodessa. Hän ei kuitenkaan hennonut ajaa sitä pois tuon vuoden tultua täyteen. Hän esittelee jutussa nimensä ja ikänsä esperantoksi, ja mainitsee muutaman ensimmäisen lukusanan samantien.

Peruskoulussa Timo väitteli englannin opettajan kanssa englannin opetuksesta, että miksi pitää opiskella juuri sitä, alun perin vain tietyn kansakunnan kieltä. Väittelyt päättyivät, kun opettaja heitti hänet joka kerta ulos luokasta. Tämän jälkeen hän halusi oppia esperanton.

Timo oppi kielen aikaisemman naisystävänsä isältä, joka harrasti kirjeenvaihtoa esperantoksi. Häneltä hän sai ensimmäiset kielen oppikirjat. Nyt Timo arvioi osaavansa sujuvasti esperantolla jokapäiväiset puheenaiheet.

Nyt hän kirjoittelee kirjastossa päivisin sähköposteja kerhokavereilleen ja kotona taas toisenlaisia tekstejä, mielikuvitusatuja esperantoksi.

Jäämme odottelemaan, kirjoitti Itä-Uusimaan toimittaja jutun viimeiseksi virkkeeksi.

Jukka Noponen

Kiu estis aktiva aganto dum pasinta jaro?

Estas denove la tempo taksi, kiu aganto meritas la nomumon Aganto de la jaro 2005. Sufiças nur proponi nomon de la persono, sed nature helpas atingi la nomumon, se oni ankaŭ listigas la meritojn de la proponita persono. La proponoj atingi estraron de EAF antaŭ la sekva estrarkunveno la 17an de februaro.

(mm)

Ajatuksia esperanton kirjoittamisesta

Olin hyvin nuori, kun tutustuin ensimmäistä kertaa esperantoon. Olin kieleen varsin ihastunut. Sen säännöllisyys viehätti matemaattista luontoani, ja sen takana oleva ihanne maailman yhteisestä kielestä tuntui jopa realistiselta. Myöhemmin harrastus hiipui. Tuli niin paljon kaikkea muuta elämään.

Muutama vuosi sitten asia palautui mieleeni ja etsin internetistä tietoja esperantosta. Samalla löysin sieltä tietoa muistakin keinokielistä kuten ido, novial, occidental ja interlingua. Huomasin mm., että ido oli hyvin samankaltainen kuin esperanto. Eräs tärkeä ero oli, että idossa oli otettu käyttöön paljon vähemmän suomalaiselle outoja konsonantteja ja – mikä vielä tärkeämpää: kieltä voitiin kirjoittaa ilman esperantolle tyypillisiä hattukirjaimia. Monissa muissakin suhteissa ido tuntui jollakin tavoin esperanton ”parannetulta versioltta”. No, makuasiat ovat makuasioita, ja joka tapauksessa esperanto näyttää olevan ylivoimaisesti levinnein keinokieli. Sillä on jo vankka kannattajakunta ja kulttuuri takanaan.

Kun olen miettinyt sitä, miksei esperanto ole kuitenkaan saanut vielä suurempaa kannatusta, on tullut hakematta mieleen kynnys, jonka kielten erikoiskirjaimet muodostavat. Mielestäni olisi paljon voitettu, jos esperantoa voisi kirjoittaa luontevasti käyttämällä vain tavallisia latinalaisia aakkosia a...z. Kirjaimen ”hatun” korvaaminen perään merkityllä x:llä ei ole minus-ta tällainen luonteva keino. Tekstistä tulee siten kovin kömpelön näköistä. Ajatellaanpa vaikka usein esiintyvää sanaa *ankaux*.

Luonnostelen seuraavassa ehdotelmaa esperanton kirjoittamiseksi ilman hattuja. Ei ole ihan helppoa löytää sopiva kompromissi seuraavien tavoitteiden välillä:

1) Foneettinen johdonmukaisuus: kirjoitettavien merkkien pitäisi liittyä loogisesti äänteisiin.

2) Taloudellisuus: Käytetään hyväksi latina-

laisen aakkoston kirjaimia niin, ettei kovin usein jouduta turvautumaan kirjainyhdistelmiin. Tällöin tekstistäkin tulee yleensä lyhyempää.

3) Jonkinlainen yhdenmukaisuus luonnollisten kielten käytäntöjen kanssa: Tätä vaatimusta ei tietenkään täysin voi toteuttaa, koska eri kielissä on erilaisia käytäntöjä.

4) Pitää minimoida esperanton ”hatuttomien” kirjainten vaihtaminen uusiin tehtäviin.

Nykyään käytössä oleva ”x-transkriptio”, jossa erikoiskirjaimen päällä oleva hattu tai kaari ikään kuin siirretään kirjaimen perään x-kirjaimeksi, on sinänsä looginen ja täyttää täysin kriteerin 4. Se ei kuitenkaan ole kriteerin 1 mielessä hyvä. Erityisen huono se on taloudellisesti. Esperanto tarvitsee tällä tavoin kuusi kirjainkaksikkoa, kun samaan aikaan jätetään käyttämättä kolme kirjainmerkkiä: q, w ja y.

Yritän seuraavassa löytää taloudellisemman ja foneettisesti loogisemman transkription. Olen kyllä sen verran realistinen, etten odota esperantistien syöksyvän hurraten käyttämään mitään uutta kirjoitustapaa. Entisellä tavalla kirjoitetulla esperantolla on jo pitkä perinne ja paljon kirjallisuutta. Silti on hauska tehdä ajatuskoe ja katsoa, miltä asiat voisivat näyttää.

Systemi 1

1) Esperanton diftongeissa käytettävä puolivokaali u on itse asiassa sama kuin englannin kielen w. Miksei siis kirjoitettaisi helpommin esimerkiksi ”ankaw” tai ”awto”. Tämä uudistus on helppo tehdä, vaikkei muuten haluttaisi-kaan peukaloida oikeinkirjoitusta.

2) Esperantossa on kaksi eri merkkiä \hat{j} ja \hat{g} . Kuitenkin foneettisesti ajatellen jälkimmäinen äänne muodostuu $d\hat{j}$. Vielä helpommalla päästään, jos jätetään hattu pois. Siis $\hat{j} > j$ ja $\hat{g} > dj$. Silloin tietenkin esperanton alkuperäinen j-merkki pitää korvata jollain muulla. Tähän on mitä luontevin tarjokas y! ”Yes. La floroy estas

rudjay.” ”Mi laboris de lundo djis jawdo.” (Ido-kieli käyttää kirjaimia y ja j juuri näin.)

3) Hieman hankalampaa on muodostaa looginen systeemi suhuäänteille. Eräs luonteva tapa on valita merkille c uudeksi rooliksi suhuässä, jolloin \hat{c} on johdonmukaisesti tc. Siis: $c > ts$, $\hat{s} > c$ ja $\hat{c} > tc$. Näin saatava systeemi on foneettisesti looginen. Kirjaimen c uusi rooli on tietysti outo, mutta ei ihan kummallinen. Esimerkki: ”Mi havas frecayn fruktoyn, tcar mi estis en la fruktovendeyo.”

4) Harvoin esiintyvä \hat{h} voidaan erittäin hyvin merkitä kirjaimella x ihan niin kuin kreikan tai venäjän kielessä. ”Ax, la xoro kantas bone.”

Näin on saatu kaikki hatut pois. Seuraavassa pieni tekstinäyte kirjasta J.C. Wells ym.: ”Jen Nia Mondo”:

Konversatsio

Ha, mi vidas. Yen du rudjay libroy. Yes, la libroy estas rudjay.

Tcu la libroy estas novay aw malnovay? Ili estas novay.

Tcu vi estis en la librovendeyo?

Ne, mi estis en la fruktovendeyo.

Tcu yes? Ho, vi certsas.

Yes kay ne. Mi estis en la fruktovendeyo. En la malgranda sako estas fruktoy.

Sed la libroy? Yes, mia kara. Por la libroy mi estis en la librovendeyo.

Tcu en la alia sako estas fruktoy?

Yes, frecay fruktoy, pomoy kay bananoy. La pomoy estas iom malmolay. Ili ne estas maturay.

Yes, ili estas ancoraw verday. Sed la bananoy estas flavay – yes, ili estas molay kay maturay.

Tcu placus al vi frukto? Yes, sed ne banano; prefere pomo. Bananoy ne placas al mi.

Systeemi 2 (esperanto sen capeloy, ESC)

Kokeiltuani jonkin aikaa edellä kuvattua systeemiä 1 olin todennut sen varsin toimivaksi. Silmä tarttuu siihen yllättävän nopeasti. Ikävä kyllä, esperanton kieli suosii paljon kirjainta \hat{c} , joka tässä vaatii kahden peräkkäisen merkin

käyttöä tc. Näppäimistöllä yhdistelmä tc tuntuu aika kankealta. Siksi rupesin miettimään mahdollisuuksia lyhentää tässä kohdassa, varsinkin kun kirjain q jäi vielä käyttämättä. Luontevalta tuntui ajatus ottaa kirjain c suoraan äänteen \hat{c} merkiksi, eikä ole kovin kaukaa haettua kirjoittaa suhuässä merkillä x. Jäljelle jäävä h on mitä luontevinta merkitä q:lla, ajateltiinpa esimerkiksi sanoja qoro (=horo, kuoro) tai qolero (=hole-ro, kolera).

Näin olen päätenyt mielestäni varsin luontevaan transkriptioon ESPERANTO SEN CAPELOY, joka käyttää kaikkia latalaisen kirjaimiston merkkejä ja turvautuu vain kahdessa kohdassa kirjainkaksikkoon, niissäkin foneettisesti täysin johdonmukaisesti. Kerrataanpa systeemi vielä: $\hat{u} > w$, $\hat{s} > x$, $\hat{h} > q$, $\hat{j} > j$, $\hat{g} > dj$, $\hat{c} > c$, $j > y$, $c > ts$

Malliteksti: (sama kuin edellä)

Konversatsio

Ha, mi vidas. Yen du rudjay libroy. Yes, la libroy estas rudjay.

Cu la libroy estas novay aw malnovay? Ili estas novay.

Cu vi estis en la librovendeyo?

Ne, mi estis en la fruktovendeyo.

Cu yes? Ho, vi xertsas.

Yes kay ne. Mi estis en la fruktovendeyo. En la malgranda sako estas fruktoy.

Sed la libroy? Yes, mia kara. Por la libroy mi estis en la librovendeyo.

Cu en la alia sako estas fruktoy?

Yes, frexay fruktoy, pomoy kay bananoy. La pomoy estas iom malmolay. Ili ne estas maturay.

Yes, ili estas ancoraw verday. Sed la bananoy estas flavay – yes, ili estas molay kay maturay.

Cu placus al vi frukto? Yes, sed ne banano; prefere pomo. Bananoy ne placas al mi.

Olen testaillut tätä aika paljonkin. ESC toimii mielestäni hienosti, se rupeaa tuntumaan luontevalta yllättävän pian. Itse asiassa y-kirjaimen rooli on kansainvälisesti ottaen kaikkein ylei-

simmin juuri edellä käytetyn kaltainen eikä meillekään aivan outo. Kirjaimen j lausuminen sitä vastoin vaihtelee paljon kielestä toiseen.

Mielenkiintoista on nähdä, miltä sama malliteksti näyttäisi ido-kielellä kirjoitettuna. En ole tuonkaan kielen spesialisti, mutta kyllä tekstin pitäisi olla ainakin jokseenkin oikein.

Konverso

Ha, me vidas. Hike du reda libri. Yes, la libri esas reda.

Ka la libri esas nova o olda? Li esas nova.

Ka tu esis en la libro-butiko?

No, me esis en la frukto-butiko.

Ka yes?... Ho, tu jokas.

Yes e no. Me estis en la frukto-butiko. En la mikra sako esas frukti.

Ma la libri? Yes, mea kara. Por la libri me esis en la libro-butiko.

Ka en la altra sako esas frukti?

Yes, fresha frukti, pomi e banani. La pomi esas ule harda. Li ne esas matura.

Yes, li esas ankore verda. Ma la banani esas flava – yes, li esas mola e matura.

Ka plezus a tu frukto? Yes, ma ne banano; prefere pomo. Banani ne plezas a me.

Harri Savolainen

Edellisen johdosta

Hattujen korvaamiseenhan on yleisimmin käytössä kaksi enemmän tai vähemmän kilpailevaa systeemiä, h-systeemi ja x-systeemi. X-systeemiä voidaan pitää etenkin tietokonemaailmassa selvästi parempana, koska se on yksiselitteinen ja mahdollista tietokoneen automatiikalla muuntaa oikeiksi hatuiksi. Esperantolehden toimittamisessakin rutiinikäytäntö (ja vieläpä suositus kirjoittajille) on, että artikkelit kirjoitetaan ensin x-systeemillä ja muunnetaan taittovaiheessa hattukirjaimiksi.

Tietokonenäppäimistöllä x sattuu olemaan kätevästi kahden sellaisen kirjaimen vieressä, joitten kanssa sitä yleisesti tarvitaan, eli s ja c. Tässä suhteessa h-systeemi kuitenkin ei jää

paljonkaan huonommaksi, h kun on kahden muun hatullisena esiintyvän, g ja j, välissä.

Koska h-systeemi on dokumentoitu jo Fundamento de Esperantoon, se tuskin on täysin väistymässä, ja monet pitävät sitä myös x-systeemiä tyylikkäämmän näköisenä. Vaikka ilmeisesti suurin osa esperantisteista on asettunut x:n tai h:n kannattajiksi, tiedän, että on olemassa sellaisiakin, jotka käyttävät jossain tilanteessa x:ää ja toisessa tilanteessa h:ta.

Harri Savolaisen edellä kuvaama ESC tuskin kävisi uudeksi rinnakkaiseksi kirjoitustavaksi, koska olisi joukko esperanton sanoja (esim. caro, celo, juro, jeto, jaro), joitten merkitys jää riippumaan siitä, onko kirjoitus perinteistä esperantoa vai ESC:tä. Se tulisi tietysti kysymykseen, jos haluttaisiin lopullisesti hankkiutua eroon hattukirjaimista, ja on siihen hyvinkin mielenkiintoinen ja varteenotettava ehdotus.

Pitää kuitenkin muistaa, että hattukirjaimet ovat jatkuvasti entistä vähemmän ongelma, tietokoneitten tekstinkäsittelyohjelmissä nyt jo tavallisesti on mahdollisuus tuottaa hattukirjaimia. Ongelma on lähinnä sähköpostissa. Esperanton kirjoittaminen sähköpostissa itse asiassa muistuttaa tällä hetkellä suuresti sitä, mitä suomen käyttäminen oli sähköpostissa joskus vuonna 1993, jolloin itse sain ensimmäiset kokemukseni sähköpostin käytöstä. Muistan, miten esimerkiksi sukunimeni näkyi niissä jatkuvasti hie-man eri tavalla kuin pitäisi, tavallisimmin *Mdkitalo*. Nykyisin ä:n ja ö:n kirjoittaminen on sähköpostissakaan enää harvoin ongelma. En usko, että esperantokaan siihen kaatuu, että sähköpostiohjelmiä ei pystyttäisi kehittämään sille sopiviksi.

Keskustelua hattukirjainten poistamisesta esperantomaaailmassa on varmaankin käyty aina. Mm. vuonna 1894, siis jo seitsemän vuotta esperanton julkaisemisen jälkeen, silloisessa Esperantisto-lehdessä esiteltiin uudistusehdotus, joka olisi poistanut kaikki hattukirjaimet käytöstä. Ehdotus kuitenkin hävisi lukijoitten äänestyksen.

Mikko Mäkitalo

Renkonto kun gesinjoroj Mine

Survoje al UK en Vilno gesinjoroj Tazuko kaj Yositaka Mine el Japanio restis kelkajn tagojn en Finnlando. Ilia gastiganto Sigrig (Sigi) Kivistö kune kun sia amiko Reijo Törnqvist unue veturigis ilin al Helsinko. Tie oni montris al ili i.a. la monumenton de Jean Sibelius, la rokan templopreĝejon kaj la stadionon kun la statuo de Paavo Nurmi.

Duan tagon la gastoj vizitis la laborlokon de Sigi, maljunulejon en Hyvinkää. Ili estis tre ravitaj de vasteco de la tuta domo. Speciale ili admiris grandan duŝoĉambro, kiun ĉiu kliento persone havas ligite al sia privata ĉambro. Ili ekskursis tra la tuta domo kaj vidis ankaŭ kuirejon kaj manĝejon. Filino de gesinjoroj Mine laboras en administreja flanko de maljunulejo. Tial ili multe fotis kaj atentis ĉion.

Poste Tina Helenius, filino de Sigi, kun sia edzo Mika akceptis ĉiujn al tagmanĝo en sia hejmo en Karkkila. Tina preparis finnajn manĝaĵojn. Estis etfiŝoj (muikkuja = koregono blanketa, vortaro Vilborg) rostitaj en butero, terpoma kaĉo, salita salmo, verda salato kaj fornofromaĝo de Kainuu, bakita en forno kun marĉa-rubusa (muuraimet) konservaĵo. Kafo kaj teo kun dolĉa

kuko estis kiel deserto.

Infanoj Ellen, Sasu, Jaan kaj Hugo atendis la gastojn. Ellen staris apud la pordo. Kiam oni salutis ŝin, ŝi diris: Saluton, mi estas Ellen. La knaboj estis pli modestaj, sed tamen respondis en esperanto.

(amr surbaze de raporto de Sigi)

Ĉe la Sibelius-monumento Reijo Törnqvist, Sigi Kivistö kaj Yositaka Mine.

Sidantoj sur la sofo de maldekstre: Tazuko Mine, Tina Helenius kun Jan en la sino, Sasu, Ellen, Mika Helenius kun Hugo, Reijo Törnqvist kaj Sigrig Kivistö.

Suomen Esperantoliiton jäsenjärjestöt

Muutokset ja lisäykset osoitteistoon: Ilkka Santtila, Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki, s-posti ilkka.santtila@welho.com mieluummin kirjallisena.

Suomen Esperantoliiton paikallis- ja jäsenjärjestöt:

- ♦ Helsingin Esperantoseura / Esperanto-klubo de Helsinki, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ✉ taneli.huuskonen@netsonic.fi www.esperanto.fi/helsinki
- ♦ Iisalmen Esperantoklubi / Esperantoklubo de Iisalmi, (Onni Kauppinen) Uudispihantie 298, 74100 Iisalmi.
- ♦ Jyväskylän Esperantokerho / Esperantoklubo de Jyväskylä (Seija ja Kari Kettunen), Keihäsmiehenkatu 3, 40630 Jyväskylä. ☎ (014) 254 609 ✉ kari.kettunen@pp1.inet.fi
- ♦ Lahden Esperantokerho / Esperantoklubo de Lahti, (Matti Pennanen) Kalliomaankatu 10, 15150 Lahti. ✉ matti.pennanen@phnet.fi
- ♦ Oulun Esperantoseura / Esperantosocieto de Oulu, (Allan Mehtonen) Valtatie 6-8 B 15, 90500 Oulu.
- ♦ Salon Esperantoseura / Esperantoklubo de Salo (Matti Wallius) Eräpolku 1, 25130 Muurla. ✉ matti.wallius@ebaana.net
- ♦ Esperantoseura Antaŭen ry. / Esperantosocieto Antaŭen, Satakunnankatu 30 C 6, 33210 Tampere. (Lauri Liukkonen, Varstatie 37, 37500 Lempäälä, ✉ lauri.liukkonen@jippii.fi)
- ♦ Turun Esperanto-yhdistys ry. / Esperanto-societo en Turku, (Tiina Oittinen) Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ✉ tiina.oittinen@pp.inet.fi
- ♦ Suomen opettajien esperantoyhdistys / Esperanto-Ligo de Finnlandaj Instruistoj, (Carola Antskog) Brokärrvägen 89, 25700 Kimito. ✉ cantskog@kolumbus.fi Tilinro: 800015-129185
- ♦ Suomen nuorten Esperantoliitto / Finnlanda Esperantista Junulara Organizo (FEJO) Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ✉ fejo@esperanto.fi Tilinro: 563000-2213606
- ♦ Sokeiden esperanto-yhdistys Steleto. (Ritva Sabelli) Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki. ☎ (09) 660 651

Jäsenyhdistysten jäsenet ovat automaattisesti Suomen Esperantoliiton jäseniä, yhdistykset hoitavat jäsenmaksut liittoon. Liittoon voi myös kuulua henkilöjäsenenä, jolloin jäsenmaksu v. 2005 on 18 e sisältäen Esperantolehden. Nino Runeberg -seuran jäsenmaksu on 36 e. Lisätietoja jäsenyhdistyksiltä ja liiton toimihenkilöiltä.

Lappeenrannassa toimii aktiivinen esperanton harrastajien ryhmä, jolle voi lähettää postia osoitteeseen (Irja Miettinen) Esperantogrupo de Lappeenranta, Yrjönkatu 6-8 A 1, 53600 Lappeenranta.

Useiden paikkakuntien puhelinluettelosta hakusanan "Esperanto" kohdalta löytyy paikallisten harrastajien puhelinnumeroita. Paikkakuntien yhteyshenkilöistä saa tietoa myös Suomen Esperantoliitolta, aktiivisia harrastajia on mm. Mikkelissä, Raumalla, Hämeenlinnassa ja Taivalkoskella.

ESPERANTOLEHTI

ilmestyy vuonna **2006**
aperas dum la jaro

Nro	Red.grupo komencas	Limdato	Aperas
1	1.1.	15.1.	5.2.
2	1.3.	15.3.	5.4.
3	1.5.	15.5.	5.6.
4	1.7.	15.7.	5.8.
5	1.9.	15.9.	5.10.
6	1.11.	15.11.	5.12.

Avustajien toivotaan noudattavan edellä esitettyjä aikoja. La redakcio esperas, ke helpantoj atentu la datojn supre.

Ilmoitushinnat ♦ Anonprezoj

Ulkopuoliset mainostajat /

Ekster membraro:	Jäsenet / Membroj:
1/1 sivu/paĝo 100 e	1/1 sivu/paĝo 50 e
1/2 sivua/paĝo 60 e	1/2 sivua/paĝo 30 e
1/4 sivua/paĝo 40 e	1/4 sivua/paĝo 20 e

Sendu la anoncojn aŭ rete al la redaktejo: eaflehti@esperanto.fi aŭ poŝte al la oficejo: Esperantolehti/EAF, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki.

Deklaro de kristnaska paco el Turku, Finnlando

Ĉiujare la 24-an de decembro je tagmezo tutlanda radiokanalo en Finnlando sendas el Turku deklaron pri paco por la dumo de kristnaskaj tagoj. La nuna teksto estas el la 17-a jarcento, el reĝperiodo de reĝino Kristina, sed la tradicio estas pli aĝa, el la mezepoko. Ekzemple en Turku oni laŭ iuj scioj tiam piediris sur la stratoj kaj drumis por la homoj el pordoj kaj fenestroj por deklari la pacon. Origine la antikva teksto estas ne nur bonvolema deklaro, sed celis informi al homoj, kiom da punojn oni ricevos pro krimoj. Simila tradicio ekzistis ankaŭ en aliaj urboj, sed restis nur en kelkaj malmultaj, kaj

tiu de Turku nun estas pro la radioelsendo tutlande konata.

En granda incendio, kiu detruis plejparton de Turku jare 1827, la teksto perdiĝis, sed troviĝis persono, kiu memoris ĝin parkere. La kutimo daŭris ĉiun jaron, krom du fojojn dum la militoj en la 1940-aj jaroj, kiam pro aviadila bombatako oni ne kuraĝis kunvoki homamason. Nuntempe oni deklamas la deklaron de sur balkono de domo, kiu iam estis urbodomo de Turku. Por la ĉi-jara evento estas presitaj 2000 ekzempleroj de programslipoj por iĝi disdonataj al la surloken kolektiĝonta publiko. (mm)

Morgaŭ, laŭ difavoro, estos la gracoplena naskiĝfesto de nia sinjoro kaj savanto; sekve de tio estas deklarata ĝenerala paco de kristnasko kun la admono, ke ĉiuj ĉi tiun feston per konvena pieco celebru kaj ankaŭ aliel kviete kaj paceme konduitu, ĉar tiu, kiu la koncernan pacon rompas aŭ la kristnaskan feston per ia kontraŭleĝa aŭ maldeca konduto ĝenas, kulpigas sin – sub pligravigaj cirkonstancoj – pri la puno, al kiu la leĝaro kaj dekretoj pro ĉiu krimo kaj delikto aparte kondamnas. Fine, al la tuta loĝantaro de la urbo estas dezirata ĝojega kristnaska festo.

(el la finna trad. Veikko Tikkanen)

Seuraava numero ♦ Venonta numero

Seuraava numero ilmestyy helmikuussa. Jutut 15.1.2006 mennessä EAF:n toimistoon. Venonta numero aperos en februaro. Artikoloj ĝis 15.1.2006 al la oficejo de EAF. Osoite/adreso: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, puh/tel. (09) 715 538, s-posti/rete: <eaflehti@esperanto.fi>.

Pica-Paino Oy, Jyväskylä 2005